

**Jaarverslag 2021
en
Uitvoeringsprogramma 2022**

**VTH Fysieke Leefomgeving
Weststellingwerf**

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. Wettelijke & beleidsmatige kaders.....	6
3. Ontwikkelingen van belang voor VTH.....	9
4. Verslag uitvoering 2021.....	11
5. Evaluatie vergunningverlening toezicht & handhaving en kwaliteitscriteria 2021.....	20
6. Planning uitvoering 2022.....	22
7. Samenwerking, afstemming en gemeentelijke inrichtingen.....	30
8. Financiële en personele middelen.....	32
Bijlage I Samenvatting planning 2022.....	33
Bijlage II Jaarprogramma VTH Fryslân basistaken 2022.....	36
Bijlage III Informatieplicht naleving kwaliteitscriteria.....	66

Samenvatting

Jaarlijks stelt het college van B&W een jaarverslag en een uitvoeringsprogramma Fysieke ruimtelijke Leefomgeving vast. Het voorliggende document betreft een gecombineerd VTH-jaarverslag 2021 en - uitvoeringsprogramma 2022 voor de fysieke leefomgeving.

Het jaarverslag is een belangrijk sturingselement in de beleidscyclus; er wordt gerapporteerd in hoeverre de doelen uit het programma en het beleid zijn behaald. In het uitvoeringsprogramma werken we concreet uit welke activiteiten we ondernemen om bij te dragen aan het realiseren van de doelstellingen uit ons beleid (denk aan handhavingsbeleid, integraal veiligheidsbeleid, preventie- en handhavingsbeleid Drank- en Horecawet).

Het verslag en programma hebben betrekking op de fysieke ruimtelijke leefomgeving. Hieronder vallen de ruimtelijke ordening, bouwen en wonen, brandveiligheid, milieu en natuur, openbare ruimte/algemene plaatselijke verordening (APV), Alcoholwet en Bijzondere wetten.

Uit een evaluatie van de uitvoering in 2021 is gebleken dat de planning in grote lijnen is gehaald, waarbij accenten zijn verschoven door de Covid-19 maatregelen.

Op 28 januari 2020 is het Beleidsplan VTH voor de Fysieke Ruimtelijke Leefomgeving 2020-2024 OWO-gemeenten vastgesteld. Dit Beleidsplan OWO-VTH harmoniseert de werkwijze rond de VTH-taken in de OWO-gemeenten daar waar het kan. Maatwerk in de uitvoering blijft mogelijk. Het beleidsplan treedt in de plaats van de 'oude' handhavingsbeleidsplannen van de drie gemeenten en bevat ook het onderdeel Vergunningenbeleid.

De beschikbare capaciteit en middelen om het programma uit te voeren zijn vastgelegd in het Jaarplan OWO-VTH 2022 en in de begroting.

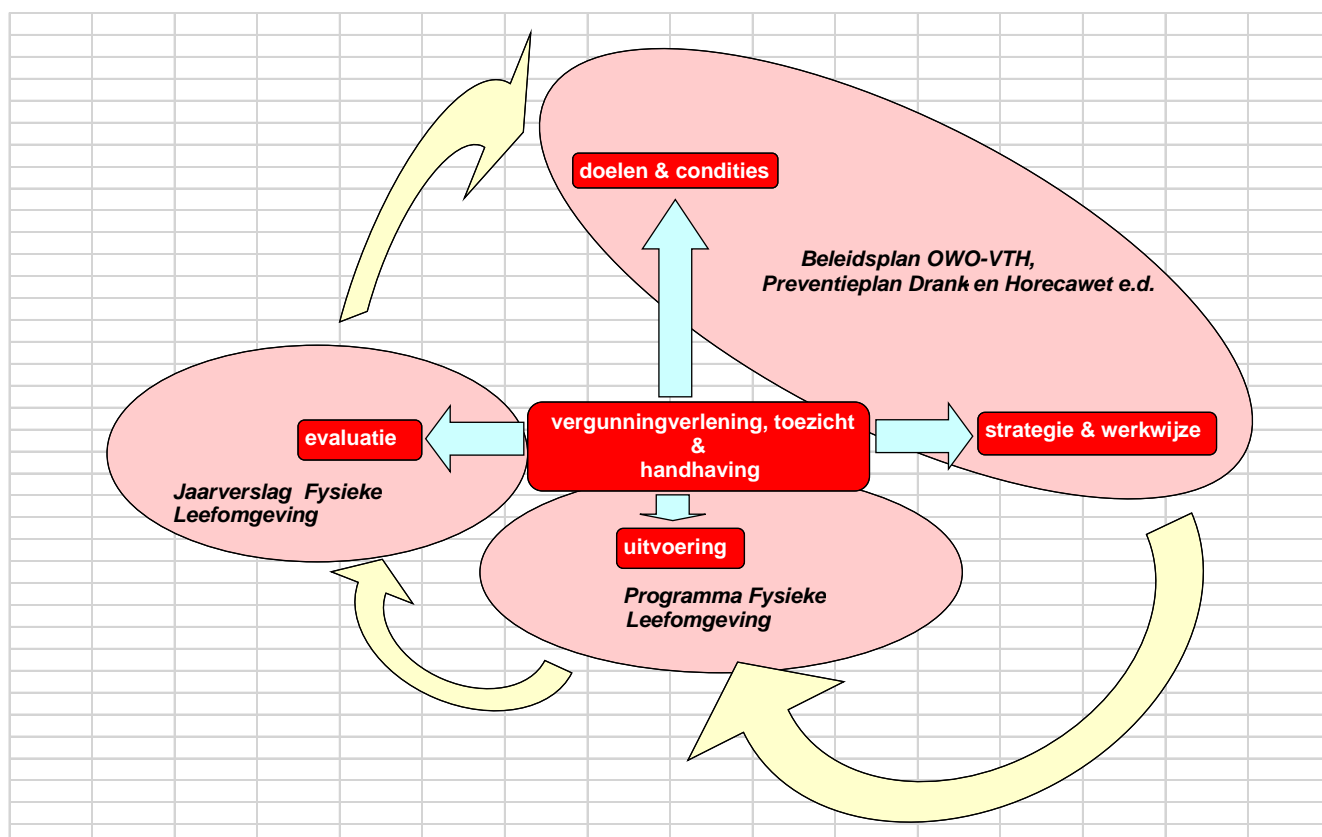
1 Inleiding

Jaarlijks stelt het college van B&W een jaarverslag en een uitvoeringsprogramma Fysieke Leefomgeving op. In het jaarlijkse uitvoeringsprogramma wordt de planning voor het nieuwe jaar weergegeven, rekening houdend met de evaluatie. Daarnaast werken we uit welke activiteiten we ondernemen om bij te dragen aan het realiseren van de doelstellingen uit ons beleid (denk aan doelen uit ons Beleidsplan OWO-VTH, integraal veiligheidsbeleid, preventie- en handhavingsbeleid Drank- en Horecawet). Echter soms zijn er externe factoren gedurende het jaar die vragen om andere prioriteiten dan vooraf vastgesteld. Denk bijvoorbeeld aan Covid-19.

In het jaarverslag rapporteren we over de uitvoering van de vergunningverlening, het toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving (denk aan bouwen, milieu, openbare ruimte, natuur, landschap e.d.). Daarmee laat het college aan de raad, inwoners, instellingen en bedrijven zien, wat het heeft gedaan om de doelstellingen uit het Beleidsplan OWO-VTH 2020-2024 te realiseren. In het jaarverslag vindt ook beleidsevaluatie plaats: hoe ontwikkelt het naleefgedrag zich op de verschillende beleidsterreinen, welke nieuwe ontwikkelingen verdienen aandacht, is de probleem- en risicoanalyse nog dekkend en dient het beleid bijgesteld te worden?

Het jaarverslag en het uitvoeringsprogramma hangen nauw met elkaar samen en ditzelfde geldt ook voor de vergunningverlening en handhaving. Daarom is gekozen voor een gecombineerd VTH-jaarverslag 2021 en uitvoeringsprogramma 2022 voor de fysieke leefomgeving.

In onderstaande figuur is de cyclus en de samenhang tussen het jaarverslag, uitvoeringsprogramma, beleidsdoelen en evaluatie weergegeven.

Figuur 1 – Beleidscyclus: samenhang Jaarverslag, Uitvoeringsprogramma en beleid

In het jaarverslag VTH is ook de jaarlijkse informatieplicht over de naleving van de kwaliteitscriteria opgenomen (verplicht op grond van de Verordening kwaliteit VTH).

Het jaarverslag en uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving Fysieke Leefomgeving wordt na vaststelling aangeboden aan de interbestuurlijk toezichthouder, de provincie Fryslân en ter informatie toegestuurd aan de raad.

Leeswijzer

De kern van het 'onderdeel Jaarverslag' is te vinden in hoofdstuk 4.

De kern van het 'onderdeel Uitvoeringsprogramma' is te vinden in hoofdstuk 6 en bijlage I.

De jaarlijkse rapportage over de naleving van de kwaliteitscriteria is te vinden in bijlage 3.

2 Wettelijke en beleidsmatige kaders

2.1 Wettelijke kaders

Het opstellen van een VTH-jaarverslag en -uitvoeringsprogramma is verplicht op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Inhoudelijke eisen aan het jaarverslag en uitvoeringsprogramma zijn uitgewerkt in het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor).

Het opstellen van een jaarverslag en uitvoeringsprogramma vormt onderdeel van de beleidscyclus. Het college laat aan de raad zien wat zij gedaan heeft om de beleidsdoelstellingen te realiseren, trekt conclusies over de noodzaak om het beleid aan te passen en formuleert de programmering voor het nieuwe jaar. Ook wordt nagegaan of de beschikbare financiële en personele middelen afgestemd zijn op de doelen en geplande activiteiten. Met het jaarverslag en uitvoeringsprogramma wordt tevens tegemoet gekomen aan een maatschappelijke behoefte. Inwoners en instanties willen zien wat een overheidsinstantie doet met de bevoegdheid tot vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Vanaf juli 2022 zal de Omgevingswet en waarschijnlijk ook de Wet private kwaliteitsborging ingevoerd worden. Dit kan er toe leiden dat de verslaglegging en programmering zal wijzigen. In de loop van 2022 zal hierover steeds meer duidelijkheid ontstaan. De implementatie voor de invoering van deze nieuwe wetgeving zal de nodige capaciteit vragen, dit is meegenomen in het afdelingsplan.

2.2 Landelijke handhavingsstrategie

Er zijn veel verschillende instanties die wetgeving handhaven, op verschillende werkerreinen en op verschillende niveaus. In verband met deze versnippering moet er veel overlegd, gecoördineerd en afgestemd worden, veelal ad hoc en incidenteel. Om hier lijn in te brengen is op landelijk niveau overlegd tussen onder meer de gemeenten (VNG), de provincies (IPO), het OM en de Nationale Politie. Daarbij ging het vooral om de afstemming tussen bestuursrechtelijke en de strafrechtelijke handhaving. Het overleg heeft geresulteerd in een Landelijke Handhaving Strategie. De LHS is door de drie colleges van de OWO-gemeenten vastgesteld en gepubliceerd. De LHS is meegenomen en onderdeel van het werkproces in het beleidsplan 'Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Fysieke Ruimtelijke Leefomgeving 2020-2024 OWO-gemeenten'.

2.3 VTH- beleid

Het college heeft op 28 januari 2020 het Beleidsplan 'Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Fysieke Ruimtelijke Leefomgeving 2020-2024 OWO-gemeenten' vastgesteld. We hebben daarin onze VTH-doelen voor de komende jaren vastgelegd. Deze vloeien voort uit de Omgevingswet (veilig, schoon, gezond, duurzaam). Daarnaast richten onze doelen zich op de vier K's uit de OWO-samenwerking (UitvoeringsKwaliteit, verminderen Kwetsbaarheid, Kostenvermindering en Klantgerichtheid) en op de onderwerpen die in de Verordening Kwaliteit zijn benoemd (Uitvoeringskwaliteit, Dienstverlening en Financiën).

De VTH-doelen luiden als volgt:

1. Behoud en verbetering van ruimtelijke kwaliteit, veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en schone leefomgeving;
2. Goede UitvoeringsKwaliteit en vermindering Kwetsbaarheid;
3. Klantgerichte dienstverlening;
4. Financiën (Kosten): beschikbare middelen zijn in evenwicht met de gestelde doelen

Vanuit de wetgeving en het interbestuurlijke toezicht van de provincie Fryslân is het belangrijk om meetbare doelen te stellen. Maar wanneer is het doel 'behoud en verbetering van ruimtelijke kwaliteit, veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en schone leefomgeving' bereikt? Er zijn veel factoren die van invloed zijn op de kwaliteit van onze leefomgeving. Het positieve effect van ons werk op de omgevingskwaliteit is lastig te meten.

In het OWO-VTH beleidsplan zijn de doelen verder uitgewerkt en in het uitvoeringsprogramma werken we concreet uit welke activiteiten we ondernemen om onze doelen te bereiken. We meten het bereiken van onze doelen 'indirect' door onze 'prestaties' te monitoren (bijvoorbeeld aantal verleende vergunningen, aantal controles), evenals het naleefgedrag en het aantal overtredingen. We richten onze activiteiten op de grootste risico's en prioriteiten, waarbij de monitoringsinformatie richting geeft.

Voor de uitvoering van de Basistaken, geldt het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken. Deze taken worden door de FUMO uitgevoerd.

2.4 Verordening kwaliteit (Kwaliteitscriteria)

Eind 2019 hebben de drie OWO-colleges de VTH-kwaliteitscriteria Frysk Peil F1 vastgesteld. De drie gemeenteraden van de OWO-gemeenten hebben vervolgens de Verordening Kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht vastgesteld; daarmee worden de VTH-kwaliteitscriteria geborgd. De kwaliteitscriteria zijn bedoeld om de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (de VTH-taken) door gemeenten , provincies en omgevingsdiensten in het Omgevingsrecht te professionaliseren en de kwaliteit in de organisatie te borgen. De criteria gaan over proces, inhoud en kritieke massa.

In november 2021 hebben de drie OWO-colleges de geactualiseerde Friese VTH-kwaliteitscriteria Frysk Peil F2 vastgesteld. Het betreft met name een technische actualisatie van de landelijke set VTH-kwaliteitscriteria. Daarnaast is een nieuw deskundigheidsgebied (27. Energie & Duurzaamheid) toegevoegd. De grondslagen, zoals vastgelegd in de Kaders en Uitgangspunten Kwaliteitscriteria VTH, blijven onveranderd gelden, zoals een minimum van 2 medewerkers en het principe 'complex dekt eenvoudig'.

De door de raad vastgestelde Verordening kwaliteit VTH bevat de verplichting voor het college om 'jaarlijks mededeling te doen aan de raad over de naleving van de kwaliteitscriteria'. Bij het vaststellen van deze verordening is bepaald dat deze jaarlijkse informatieplicht meegenomen wordt in het Jaarverslag VTH. Hiervoor wordt verwezen naar bijlage III.

2.5 Coalitieakkoord 2018-2022 'Samen werken. Gewoon doen'

Na de verkiezingen in maart 2018 hebben de partijen VVD, CDA en WB een coalitieakkoord gesloten met de titel "Samen werken Gewoon doen". Aan de hand van dit coalitieakkoord is het collegeprogramma 2018-2022 ontstaan met als titel "Weststellingwerf, de kracht van Samen en Doen!".

De komende periode wil de gemeente blijven uitgaan van 'daadkracht, netwerk en ambitie', met daadkracht en ambitie werken aan winkelcentra, plannen vanuit dorpen en wijken, goede zorg voor de inwoners, een duurzaam Weststellingwerf en economische ontwikkeling. In 2022 zullen er gemeenteraadverkiezingen zijn wat uiteindelijk ook gaat leiden tot een nieuw coalitieakkoord. Deze zal vanaf 2022 tot en met 2026 van kracht zijn.

2.6 Integraal veiligheidsbeleid 2020-2023

Op 2 maart 2020 is het 'Beleidsplan Integrale Veiligheid 2020-2023' vastgesteld. Het nieuwe veiligheidsbeleid bevat de volgende vijf speerpunten:

1. Zorg & Veiligheid
2. Diefstal (met een nieuw accent op cybercrime)
3. Ondernijning
4. Verkeersveiligheid
5. Brandveiligheid

De werkzaamheden van de afdeling OWO-VTH hebben relaties met de bovenstaande onderwerpen en dragen bij aan het bereiken van de doelstellingen van het veiligheidsbeleid. Concreet betekent het dat er op bovenstaande thema's extra toezicht en handhaving kan plaatsvinden.

2.7 Uitvoeringsprogramma Drank- en Horecawet 2019-2021

In 2019 is het uitvoeringsprogramma Drank- en Horecawet 2019-2021 vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma Drank- en Horecawet beschrijft welke acties de gemeente uitvoert om het alcoholgebruik onder jongeren en de negatieve effecten daarvan verder te verminderen. Het uitvoeringsprogramma is een integrale aanpak die is gebaseerd op de pijlers regelgeving & beleid (grenzen stellen), bewustwording & educatie (grenzen overdragen) en toezicht & handhaving (grenzen bewaken). De activiteiten op het vlak van vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn uitgewerkt in onderhavig programma, zie hoofdstuk 6. In 2022 zal er een nieuw uitvoeringsprogramma Alcohol samengesteld worden, tot dan toe geldt het huidige programma.

2.8 Jaarplan OWO-VTH

Jaarlijks wordt het Jaarplan OWO-VTH opgesteld. Het afdelingsplan bevat de missie en visie van de afdeling, een overzicht van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en de taakafbakening met de drie gemeentelijke moederorganisaties waar OWO-VTH voor werkt. Ook worden specifieke werkzaamheden voor dat jaar benoemd en wordt een overzicht van formatie en middelen gegeven. Het afdelingsplan is strategisch van aard en intern gericht; een uitwerking van de werkzaamheden 2022 is opgenomen in het onderhavige VTH-jaarprogramma.

3 Ontwikkelingen van belang voor VTH

3.1 Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Op 1 juli 2022 zal de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) naar verwachting in werking treden. Deze wet - die als doel heeft om de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren - zal samen met de Omgevingswet gevolgen hebben voor het proces van vergunningverlening, toezichthouden en handhaving. Zo zullen private kwaliteitsborgers toezicht houden op het bouwproces, zal de aansprakelijkheid van aannemers worden verruimd, zal het bouwproces moeten worden ingericht volgens toegelaten instrumenten en zal in sommige gevallen geen vergunningplicht meer gelden maar een meldingsplicht.

Binnen VTH worden de processen van vergunningverlening en toezicht en handhaving aangepast om zo op 1 juli 2022 aan de wettelijke eisen van de Wkb te kunnen voldoen.

3.2 Omgevingswet

Het omgevingsrecht bestaat uit tientallen wetten en honderden regelingen voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Deze hebben allemaal hun eigen uitgangspunten, procedures en vereisten. De huidige wetgeving is te ingewikkeld geworden. De Omgevingswet bundelt 26 bestaande wetten voor onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Met de nieuwe Omgevingswet wil de landelijke overheid de verschillende plannen voor ruimtelijke ordening, milieu en natuur beter op elkaar afstemmen, duurzame projecten stimuleren en lagere overheden meer ruimte geven. De houding bij het beoordelen van plannen wordt 'ja mits' in plaats van 'nee tenzij'. Zo moet ruimte ontstaan voor bijvoorbeeld bedrijven en organisaties om met ideeën te komen. De inwerkingtreding van de wet wordt verwacht per 1 juli 2022.

Binnen de 3 OWO-organisaties en OWO/VTH wordt er intensief samengewerkt aan de implementatie van de Omgevingswet om op de verwachte invoeringsdatum te kunnen voldoen aan de wettelijke eisen.

3.3 Ondernijning

Georganiseerde criminaliteit ondermijnt het lokale gezag, verslechtert veiligheid en leefbaarheid en levert schade op voor ondernemers. De aanpak van georganiseerde criminaliteit richt zich op de cruciale ondersteunende activiteiten van 'de bovenwereld' aan 'de onderwereld'. "De onderwereld" maakt voor illegale activiteiten gebruik van diensten van 'de bovenwereld'. Bijvoorbeeld voor distributie, financiële handelingen, vergunningen en huisvesting. Ook zijn criminelen vaak opzoek naar manieren om illegaal verkregen vermogen wit te wassen. Bijvoorbeeld door te investeren in vastgoed.

Binnen de OWO-gemeenten is dit thema benoemd in het Beleidsplan OWO-VTH. We zien meer tekenen van ondernijning verschijnen en dus wordt dit thema steeds urgenter. Vanaf 2022 wil OWO-VTH zich meer gaan richten op de volgende deelthema's, zodat ondernijning terug kan worden gedrongen:

1. Het Bibob-beleid van OWO harmoniseren en actualiseren.
2. De bewustwording van ondernijning binnen de gehele organisatie vergroten.
3. Toezicht en handavingsacties uitvoeren gerelateerd aan ondernijning.
4. Pro-actief aanwezig zijn richting de inwoners.

3.4 Vernieuwde werkwijze Interbestuurlijk Toezicht (IBT)

De provincie Fryslân is wettelijk aangewezen om onze VTH-taakuitvoering te toetsen. In 2021 heeft geen beoordeling vanuit Interbestuurlijk toezicht plaatsgevonden. Dit heeft met name met de vernieuwde werkwijze van het IBT te maken. Begin 2022 zullen er gesprekken plaatsvinden waarin wordt gekeken naar de stand van zaken binnen de gemeente. Vanuit het IBT wordt hierin de nadruk gelegd op het kwalitatieve element in plaats van het kwantitatieve.

3.5 Terugtrekkende politie

De politie heeft zich onder andere door krapte binnen hun personele bezetting, steeds meer moeten richten op haar kerntaken. Dit houdt in dat de vraag vanuit de maatschappij voor meer toezicht en handhaving van de openbare orde, steeds meer bij de Boa's komen te liggen. Een praktisch voorbeeld hiervan is dat de Boa's bijvoorbeeld toezicht houden bij de protestmarsen omtrent Covid-19. Doordat deze taken van de politie over worden genomen, is er meer werk bij de Boa's komen te liggen.

3.6 Handhaving Covid-19 maatregelen

Covid-19 heeft afgelopen jaar wederom veel invloed gehad op de VTH-sector. Voor 2022 geldt ook dat de handhaving van de Covid-19 maatregelen één van de prioriteiten is. Dit houdt in dat er extra inzet moet worden gedaan op de controle van het naleven van de 'Tijdelijke wet maatregelen Covid-19'. Tegelijkertijd zorgt die extra inzet ervoor dat er voor andere thema's minder tijd en mankracht beschikbaar is, een voorbeeld hiervan is het aantal controles op groen dat lager is komen te liggen.

4 Verslag uitvoering 2021

In het VTH-uitvoeringsprogramma zijn doelen en prioriteiten gesteld voor de afdeling OWO-VTH. Dit ziet dan ook voornamelijk op de inzet van de afdeling OWO-VTH. In dit hoofdstuk wordt beschreven welke activiteiten in 2021 zijn uitgevoerd en hoe de uitgevoerde activiteiten zich verhouden tot de geplande activiteiten. Er wordt een toelichting gegeven op de (mogelijke) afwijking tussen planning en uitvoering en de waar nodig te nemen maatregelen.

Verslag WABO

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht kent een vergunningstelsel voor verschillende activiteiten die raken aan de fysieke leefomgeving. In onderstaande tabel worden de activiteiten weergegeven.

Activiteit		Realisatie 2020	Planning 2021	Realisatie 2021
Bouw	Totaal omgevingsvergunning bouw	142	112	182
	Omgevingsvergunning bouw < € 10.000	28	25	34
	Omgevingsvergunning bouw €10.000 - 100.000	58	45	73
	Omgevingsvergunning bouw €100.000 - 1.000.000	53	40	67
	Omgevingsvergunning bouw > €1.000.000	3	2	8
Aanleg	Omgevingsvergunning aanleg	7	17	18
Afwijken bestemmingsplan	Binnenplanse afwijking	50	42	47
	Kruimelgeval afwijking	29	37	37
	Projectbesluit afwijking	4	4	2
Brandveiligheid	Brandveilig gebruik	7	7	3
Rijksmonument	Omgevingsvergunning rijksmonument	1	1	2
Overig monument	Omgevingsvergunning ander monument	12	8	5
Uitrit/uitweg	Omgevingsvergunning/Melding uitweg	45	38	27
Kap	Omgevingsvergunning kap	62	52	49
Advies ander gezag	Advisering Provincie/Ministerie mbt omgevingsvergunning	8	7	7
Vooroverleg	Vooroverleg	75	68	118
AIV	AIV WABO	177	180	145

Tabel 1: Aantal afgehandelde aanvragen om een omgevingsvergunning en overige zaken per onderdeel

Bouw en afwijkingen bestemmingsplan

Het totale aantal ingediende aanvragen voor omgevingsvergunning bouw in 2021 ligt hoger dan vorig jaar. We zien dat er meer aanvragen zijn gedaan tussen de €10.000 - €100.000 & €100.000 - €1.000.000. Een direct verklaring kunnen we hier niet voor geven. Wel kan het huidige woningtekort hierin meespelen en er dus waarschijnlijk meer projecten aangetrokken worden. Ook kan dit woningtekort zorgen voor creatievere oplossingen, denk hierbij bijvoorbeeld aan het maken van extra kamers.

Bij het aanbod aan aanvragen/vooroverleggen zijn wij dan ook afhankelijk van de markt en economische situatie en kan dit per jaar fluctueren. Doordat er de afgelopen jaren is geïnvesteerd in

vooroverleggen, zien we nu langzaam aan dat er steeds in verhouding minder afgeweken hoeft te worden van het bestemmingsplan doordat in vooroverleg de zaken goed voorbereid zijn.

Kapvergunningen

De kapvergunningen zijn ook in aantal iets minder geworden. We werken vraaggericht en zijn dus afhankelijk van derden. Storm, ziekte e.d. zorgen vaak voor een toename van het aantal kapaanvragen. Een expliciete verklaring voor de daling is er niet te geven en het aantal kan daardoor per jaar fluctueren.

Uitweg/inrit

Daarnaast valt op dat er minder uitritten (uitwegen) zijn gemeld. Hier is geen verklaring voor.

AIV

Tenslotte zijn de algemene informatie verzoeken (AIV) lager uitgevallen dan de planning. Een AIV is een algemene vraag van iemand die wil weten of een bepaalde activiteit wel of niet vergunningvrij is of wat de bouwmogelijkheden zijn op een bepaald perceel. Een directe verklaring is hiervoor niet te geven.

Monitoring doorlooptijden verleende omgevingsvergunningen 2021

Het monitoren van de doorlooptijden van de verleende omgevingsvergunningen in 2021 heeft tot de volgende resultaten geleid.

Voor omgevingsvergunningen Bouw was de kortste doorlooptijd 6 dagen en de langste 454 dagen. Gemiddeld was de afhandelingstermijn 60 dagen. In 26 gevallen is de termijn verlengd. Wanneer dat meegenomen wordt ligt de gemiddelde afhandelingstermijn onder de reguliere termijn van 8 weken. Dit ondanks "uitschieters" die veelal worden veroorzaakt door combinatie met de activiteiten Milieu, afwijken Bestemmingsplan en Monument waarvoor een afhandelingstermijn van 26 weken staat. Er zijn ook aanvragen (met alleen de activiteit Bouw) die wij langer in behandeling hebben. Vaak is de reden hiervan dat wij proberen alsnog de vergunning te verlenen door de aanvrager ruimer de tijd te geven het plan nog aan te passen (aan welstand bijvoorbeeld) om alsnog de vergunningen te kunnen verlenen in plaats van te moeten weigeren.

Voor omgevingsvergunningen Kap was de kortste doorlooptijd 4 dagen en de langste 93 dagen. Gemiddeld was de afhandelingstermijn 30 dagen inclusief eventuele termijn verlengingen. Dit is binnen reguliere termijn van 8 weken (56 dagen).

Voor omgevingsvergunningen Milieu was de kortste doorlooptijd 212 dagen en langste 454 dagen. Gemiddeld was de afhandelingstermijn 282 dagen wat langer is dan de standaardtermijn van 182 dagen (26 weken) voor de uitgebreide procedure. In deze situaties is altijd advies nodig van de FUMO wat deze termijnoverschrijdingen grotendeels verklaart.

OWO-VTH verleent dus gemiddeld binnen de gestelde termijnen de omgevingsvergunningen. Dit met uitzondering van Omgevingsvergunningen voor de activiteit Milieu.

Verslag Meldingen

Voor verschillende activiteiten kunnen meldingen gedaan worden. Voor deze meldingen geldt dat er algemene voorwaarden en voorschriften zijn opgesteld waaraan moet worden voldaan. Door middel van een indiening van een melding wordt dan door de gemeente getoetst of er aan deze wetgeving wordt voldaan. In onderstaande tabel is te lezen welke activiteiten dat zijn en hoeveel meldingen er ingediend zijn.

Meldingen		Realisatie 2020	Planning 2021	Realisatie 2021
Sloop	Sloophmelding "particulier" KCC	114	110	38
	Sloophmelding "bedrijfsmatig"	114	45	93
Brandveilig gebruik	Gebruiksmelding	6	4	3
Milieu	Melding Activiteitenbesluit (gemeente)	57	47	46

Tabel 2: Aantal afgehandelde meldingen

Slopen

Voor de sloopmeldingen is het aantal ingediende meldingen weergegeven. De particuliere sloopmeldingen worden in het KCC afgedaan en de bedrijfsmatige asbestsloopmeldingen door de FUMO. Het overgrote deel van de sloopmeldingen gaat om asbest. Een restant wordt nog door VTH behandeld. Particulieren mogen asbest tot 35 m² in de meeste gevallen zelf melden, verwijderen en afvoeren. De particuliere sloopmeldingen zijn in 2021 afgenomen.

Brandveilig gebruik

Het jaarlijkse aantal gebruiksmeldingen is gering en kan per jaar fluctueren. Dit jaar is het aantal gelijk gebleven met vorig jaar.

Milieu

De milieumeldingen worden door zowel de gemeente zelf als de FUMO (basistaken-bedrijven) afgehandeld. Het aantal ingediende meldingen ligt iets lager dan de planning..

Verlag vergunningen APV

Het gaat hier om de vergunningen, ontheffingen en andere toestemmingen die voortvloeien uit de Algemene plaatselijke verordening (APV). In de onderstaande tabel is het aantal ingediende gemeentelijke toestemmingen op basis van de APV vermeld.

Activiteit		Realisatie 2020	Planning 2021	Realisatie 2021
Evenement	Evenementenvergunning	22	22	13
	Evenementenmelding	28	27	46
Verkeer	Verkeersmaatregelen (o.a. verkeersregelaars)	0	0	0
Exploitatie	Exploitatievergunning	9	8	3
Standplaats	Standplaatsvergunning	15	13	20
Overige toestemmingen APV	Ontheffing sluitingstijd, carbid, geluid etc.	41	32	25
AIV	Algemene Informatie Vragen APV	88	90	90

Tabel 3: Aantal afgehandelde vergunningen, ontheffingen en overige zaken Apv

Op basis van de 'Tijdelijke wet maatregelen Covid-19' zijn er afgelopen jaar veel evenementen verboden. Dit heeft dus ook invloed gehad op de hoeveelheid aangevraagde vergunningen en meldingen. De medewerkers die normaal deze aanvrager afhandelen, zijn ingezet bij o.a. toezicht. Hier is in de planning rekening mee gehouden.

Evenementen

Het aantal evenementenvergunningen en meldingen ligt veel lager in vergelijking met vorig jaar. Op basis van de 'Tijdelijke wet maatregelen Covid-19' zijn er afgelopen jaar veel evenementen verboden. Dit heeft dus ook invloed gehad op de hoeveelheid aangevraagde vergunningen en meldingen.

Exploitatievergunning

Voor wat betreft de exploitatievergunningen is er voor gekozen de ingediende aanvragen te benoemen in de tabel in plaats van alleen de verleende vergunningen. De reden laat zich met name verklaren doordat er wel gewerkt wordt aan een ingediende exploitatievergunning ook al leidt dat niet altijd tot een vergunning.

In de APV is het zo geregeld dat er onder omstandigheden een ontheffing kan worden verleend voor de exploitatievergunningplicht. Dat wordt gehanteerd, indien er ook al een vergunning voor het

schenken van alcoholische dranken wordt aangevraagd. Deze ontheffing wordt niet standaard toegepast, maar wel regelmatig.

AIV

Voor de Algemene informatie vragen geldt voor het onderwerp APV dat de aantallen in lijn zijn met vorig jaar en dus conform planning.

Verslag Vergunningen Bijzondere wetten

Het gaat hier om de vergunningen, ontheffingen en andere toestemmingen die voortvloeien uit bijzondere wetten zoals bijvoorbeeld de Alcoholwet en de Wet op de kansspelen. In de onderstaande tabel is het aantal ingediende gemeentelijke toestemmingen op basis van de bijzondere wetten vermeld. Met name activiteiten zijn door Covid-19 stilgevallen qua vergunningen en meldingen. Hierbij wordt wel opgemerkt dat er veel contact is geweest met organisatoren van evenementen en horecabedrijven voor overleg e.d. Daarnaast is een deel van de medewerkers voor APV ingezet bij toezicht. Halverwege 2021 is de Drank & Horeca wet veranderd in de Alcoholwet. Deze laatste term houden we aan binnen het verslag.

Activiteit		Realisatie 2020	Planning 2021	Realisatie 2021
Drank- en horeca	Alcoholwetvergunning	7	6	3
	Toets aan de hand van de wet Bibob	7	6	1
	Melding Alcoholwet	4	4	4
	Ontheffing Alcoholwet	13	13	3
Wet op kansspelen	Kansspelautomaten en loterijvergunning incl. kansspelmelding	10	10	6

Tabel 4: aantal afgehandelde aanvragen Bijzondere wetten

Alcoholwet

Het aantal ingediende aanvragen voor een vergunning Alcoholwet ligt ook dit jaar een stuk lager. Er zijn net zo veel meldingen Alcoholwet als vorig jaar ingediend. Deze melding ziet bijvoorbeeld op het wijzigen van de inrichting (terras komt erbij) of het wijzigen van een leidinggevende. De lage aantallen zijn te verklaren door de regels omtrent Covid-19.

Bibob

Het aantal toetsen Bibob is niet gelijk aan het aantal aanvragen voor een vergunning Alcoholwet. Voor elke commerciële Horeca aanvraag wordt Bibob toegepast. Voor de para commerciële horeca is dit in principe niet altijd het geval. Bij para commerciële horeca moet gedacht worden aan sportkantines en wijk/buurthuizen.

Binnen OWO is gewerkt aan een gezamenlijke Bibob- beleidslijn. De Wet Bibob maakt het voor gemeenten mogelijk om bij vermoeden van malafide praktijken het bureau BIBOB onderzoek te laten doen. De gemeente heeft een Bibob- beleidslijn vastgesteld. Dit betekent in de praktijk dat er bij elke commerciële Alcoholwet vergunningaanvraag een Bibob- toets gedaan wordt. Dit begint met een bureauonderzoek. Indien op basis hiervan vraagtekens of vermoedens van malafide praktijken aanwezig zijn, dan wordt het landelijk Bibob-bureau ingeschakeld. In 2021 is er in totaal één keer een bureau-onderzoek gedaan. Er heeft in deze gevallen geen vervolgonderzoek plaatsgevonden.

Periodieke controles

In het jaarprogramma 2021 is er voor gekozen de controles, die worden uitgevoerd, in verschillende onderdelen neer te zetten om zo meer inzichtelijk te maken waar de beschikbare capaciteit voor wordt ingezet. In dit overzicht komen drie keer zogenaamde periodieke controles voor (brandveiligheid, milieu en Alcoholwet). Een periodieke controle is een controle op een vergunning uit het verleden die blijft bestaan. Zo hebben de verschillende horeca-inrichtingen allemaal een Alcoholwetvergunning. Deze lijst van inrichtingen wordt periodiek gecontroleerd. Daarvoor wordt een speciale planning gemaakt. Grondgedachte is voor de Alcoholwet dat in 4 jaar tijd alle inrichtingen minimaal 1x zijn bezocht. Binnen het toezicht en handhaving is 2021 weer een bijzonder jaar geweest. Niet alles zoals gepland, is ook daadwerkelijk uitgevoerd. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat de toezichthouders afgelopen jaar zijn ingezet voor het toezicht op de naleving van de 'Tijdelijke wet maatregelen Covid-19'. Daarnaast is de horeca door verscheidene Lockdowns gesloten geweest.

Toezicht 'Tijdelijke wet maatregelen Covid-19'

Het toezicht op de tijdelijke wet is belegd bij de gemeenten. Na het vaststellen van de tijdelijk wet heeft toezicht en handhaving deze rol op verschillende manieren opgepakt.

- Het verstrekken van informatie. Bij de inwoners en ondernemers was veel onduidelijkheid over de uitleg van de regels van de tijdelijke wet. Toezicht en handhaving heeft in nauw contact met de adviseurs openbare orde en veiligheid (AOV) actief contact gezocht met ondernemers om samen te kijken wat wel mogelijk was.
- Toezicht op de regels van de tijdelijke wet. De regels van de tijdelijke wet hebben iedereen getroffen. Gedurende het jaar hebben de toezichthouders bedrijven gecontroleerd op het naleven van de regels. Daarnaast zijn ook winkelende en recreërende burgers aangesproken op hun gedrag. Gedurende het jaar zijn de toezicht momenten afhankelijk van de problemen aangepast van gedurende kantooruren naar weekenden en naar controles in de avond. Tijdens deze controles is altijd geprobeerd om in gesprek te blijven om zo het uitschrijven van boetes te voorkomen.
- Handhaven van de regels van de tijdelijke wet. Voor dit jaar is wederom een derde partij ingehuurd om toezicht uit te voeren op de regels van de tijdelijke wet. Er zijn controles uitgevoerd bij winkels en horeca-inrichtingen hierin is het gesprek aangegaan om zo draagvlak te creëren voor het naleven van de maatregelen.

Naast alle negatieve aspecten van de COVID-19 crisis heeft het ook positieve dingen opgeleverd. Ook dit jaar is er nauw samengewerkt met de terreinbeheerders (Staatsbosbeheer, It Fryske Gea en Natuurmomenten) bij het uitvoeren van de controles. Dit heeft er toe geleid dat er een structureel overleg is met deze partijen. Ook met de politie is een beter contact ontstaan. Verder is er wekelijks een afstemmingsoverleg tussen de AOV-ers en toezicht en handhaving. Gedurende het jaar zijn er binnen de OWO-gemeenten 126 mandagen ingezet voor het informeren over en het toezicht op de regels van de tijdelijke wet. Gedurende deze dagen zijn er uiteraard ook andere lopende zaken opgepakt.

Hieronder worden de controles per onderdeel / categorie weergegeven:

Activiteit		Realisatie 2021
Wabo bouw	Toezicht bouw	183
	Toezicht brandveiligheid	45
	Klachten bouw	46
	Toezicht bouw gerelateerde projecten	4
Wabo Milieu	Toezicht controles	51
	Klachten milieu	29
	Projecten:	
	Controle mestopslag	23
	Bedrijfsverzamelgebouwen	2
	Afvalwater	1
	Energiegrootverbruik	9
Toezicht BW/APV	Toezicht buiten kantooruren (dagen)	126
	Toezicht overlast honden (bijtincidenten)	6
	Controles blauwe zone / parkeren	64
	Wees voer- en vaartuigen	0
	Afhandelen eigen constatering	280
	Klachten BW/APV	207
Toezicht Horeca & Recreatie	Drank- en horeca (inrichtingseisen pand)	1
	Corona toezicht Mball	58
	Hercontroles	58
	Klachten Horeca & recreatie	2
Groen & Buitengebied	Kapvergunningen	13
	Inpassingsplannen	0

Tabel 5: aantal controles per activiteit, tenzij anders aangegeven

Bouw

Voor het thema bouw zijn de cijfers iets achter gebleven op de planning. Dit komt met name door het aantal vergunningen dat is aangevraagd en door personele verschuivingen.

Het toezicht rondom de brandveiligheid ligt volledig bij de Veiligheidsregio Fryslân. De aantallen rondom dit thema liggen iets hoger dan de planning, dit is te verklaren door hetgeen dat van vorig jaar ingehaald moest worden. Hierdoor is de achterstand die door Covid-19 is veroorzaakt enigszins bijgetrokken.

De klachten omtrent het thema bouw zijn conform de gemaakte planning, hier zijn dan ook niet conclusies uit te trekken aangezien het afhangt van hetgeen dat er binnen komt. Deze klachten kunnen variëren van illegale bouw, overlast bouw tot geluidsoverlast.

Bij de bouwgerelateerde projecten ligt het gerealiseerde aantal controles wel onder de planning. Dit wordt veroorzaakt door hoge werkdruk. Daarnaast is gebleken uit de projectmatige controles brandveiligheid in Weststellingwerf, dat de juridische afhandeling meer voeten in de aarde kan hebben dan vooraf bij de planning was verwacht. Begin 2022 zal er een evaluatie plaatsvinden, waaruit verbeterpunten komen. Daarna worden de projecten weer opgepakt.

Milieu

De controles voor milieu zijn iets achter komen te liggen op de planning. Dit heeft mede te maken met een aantal hardnekkige klachten die langdurig aanhielden. Veel van deze klachten waren geluid gerelateerd, wat afgelopen jaar meer naar voren kwam omdat men meer thuis ging werken. Uiteindelijk ging er meer tijd in de klachten zitten dan in eerste instantie was verwacht.

Daarentegen heeft het grootste deel van de milieugerelateerde projecten wel voldaan aan de planning. Alleen bij het project afvalwater was dit niet het geval. Dit heeft ook mede te maken met het aantal klachten dat binnen is gekomen en verwerkt moest worden. Daarnaast was er sprake van late levering van het materiaal dat essentieel is voor dit project. Het overkoepelende doel van deze projectmatige aanpak in 2021 was het oefenen met een andere wijze van milieutoezicht en het uitvoeren van projecten. In 2022 zal dit door worden gezet.

Bijzondere wetten & Algemene plaatselijke verordening

De handhavers hebben in 2021 op 126 dagen controles buiten kantooruren uitgevoerd (donderdagavond, vrijdagavond, zaterdag & zondag). Gedurende deze controles zijn verschillende zaken opgepakt. Dit varieert van overlast jeugd, strijdigheid met coronaregelgeving, gesprekken met ondernemers en tot het zichtbaar zijn in de openbare ruimte.

Horeca & Recreatie

Door de lockdowns ten gevolge van Covid-19 verkeert de Horeca en recreatie sector in zwaar weer. Dit is ook terug te zien in de cijfers. Zo zijn er minder nieuwe Horeca gelegenheden geopend en zijn de controles en klachten ook achter gebleven.

Daarnaast heeft het Covid-19 toezicht de nodige uren gekost. Op de momenten dat de Horeca open was heeft de focus op de controle van het naleven van de maatregelen gelegen. Doordat dit veel uren en mankracht in beslag nam, werd de hulp ingeroepen van Mball ter ondersteuning. Het doel van deze controles is aanspreken en overtuigen geweest. Over het algemeen was er een grote mate van medewerking vanuit de Horeca. In Weststellingwerf is dan ook maar één correctiegesprek gevoerd met een horecaondernemer. De meest voorkomende overtreding was het niet controleren van de ID-kaart naast de QR-code.

Groen & Buitengebied

Met name door het extra toezicht op de Covid-19 maatregelen is het toezicht op Groen & Buitengebied achtergebleven. In 2022 zal dit geëvalueerd worden, zodat het beter wordt neergezet.

Juridische zaken

In onderstaande tabel komt naar voren op welke onderdelen de juridische inzet in de gemeente is geweest vanuit OWO-VTH. Voor wat betreft de beroeps- en hoger beroepszaken handelt de gemeente deze zaken zelf af (waarbij OWO-VTH adviseert).

Activiteit		Realisatie 2020	Planning 2021	Realisatie 2021
Intrekken vergunning	Omgevingsvergunning intrekken	1	1	8
Zienswijzen	Wabo/APV	8	8	48
Bezwaarschrift	Wabo/APV	8	8	28
	Leges	8	8	13
Gedogen	Gedoogbeschikking	0	0	0
HH-beschikking	Voornemen tot handhaven	16	16	27
	Oplegging van definitieve last	10	10	8
Strafbeschikking	Uitschrijven strafbeschikking	82	82	2
Verzoek om Handhaving	Verzoek om handhaving	9	9	7
Raadvragen	Beantwoording raadvragen	3	3	2
Overige juridische zaken	Info verzoek, advies college/beleid etc	29	29	52
In gebreke stelling	Afhandelen van in gebreke stellingen	0	0	0

Tabel 6: Overzicht aantal juridische zaken OWO-VTH

Zienschwijzen

Het aantal ingediende zienschwijzen flink hoger dan in 2020. Verklaring van het hoge aantal heeft te maken met het volgende. Van de 48 zienschwijzen zijn er 34 gericht tegen de vergunning van de uitbreiding van een varkenshouderij te Noordwolde

Bezwaarschriften

Het aantal ingediende bezwaarschriften liggen hoger dan het aantal geplande bezwaarschriften. Ook de bezwaren tegen de legesopleggingen vallen iets hoger uit. Een duidelijke verklaring is hier niet voor. We zijn hierin afhankelijk van het aantal dat ingediend wordt. Daarnaast is de planning gebaseerd op het aantal dat vorig jaar binnen is gekomen. Hieruit valt op te merken dat het per jaar kan verschillen.

Handhavingsbeschikkingen

In de handhaving komt duidelijk naar voren dat er ook in 2021 veel handhavingzaken zijn opgepakt. In het overzicht wordt duidelijk dat er 27 keer een voornemen tot opleggen van een bestuursrechtelijke maatregel is verzonden. Dat is feitelijk de tweede brief die een overtreder krijgt. Dit heeft geleid tot acht keer de oplegging van een definitieve last. Dat lijkt op het eerste gezicht dat de overtreder niet snel genoeg de overtrekking beëindigen na het voornemen. Hierbij moet echter wel bedacht worden dat bij het toepassen van Damocles er eerst een voornemen wordt verstuurd om vervolgens het pand tijdelijk te sluiten. In die gevallen is er doorgaans altijd een oplegging van een last. In dat geval kan de overtreder de situatie ook niet beëindigen (drugs is aangetroffen en dat is grondslag voor sluiting pand) en dus is het beeld wat vertekend.

Wanneer een handhavingstraject is ingezet en er niet wordt voldaan aan de verzoeken tot het ongedaan maken van de overtrekking, wordt er een bestuursrechtelijke handhavingprocedure in gang gezet. Bestuursrechtelijk optreden kan bijvoorbeeld door het opleggen van een dwangsom of het uitvoeren van bestuursdwang. Daarbij wordt meestal gekozen voor het opleggen van een dwangsom. De achtergrond is dat je juridisch gezien als gemeente moet kiezen voor de minst bezwaarlijke maatregel (voor de overtreder). Dat is doorgaans de dwangsom. Alleen in onveilige situaties die snel beëindigd moeten worden en waarbij de hoogte van een dwangsom onvoldoende effect heeft of zal hebben, wordt bestuursdwang toegepast.

Bij het constateren van illegale bouwactiviteiten kan een bouwstop worden opgelegd onder aanzegging van een dwangsom. De bouwwerkzaamheden dienen dan direct gestaakt te worden onder meer omdat het achteraf terugdraaien van bouwwerkzaamheden vaak leidt tot onevenredig hoge kosten en veel onnodig werk. Afgelopen jaar zijn er naast formele bouwstops, ook een aantal 'mondeling adviezen tot een bouwstop' geadviseerd. Dit laatste houdt in dat wel een bouwstop wordt aangekondigd maar niet formeel wordt bekrachtigd zolang de overtreder zich aan de bouwstop houdt. De ervaring leert dat het mondelinge advies tot een bouwstop vaak net zo goed werkt. In 2021 is dit een aantal keer voorgevallen. Dit scheelt een hoop papierwerk, maar is niet voor alle overtreder geschikt. Het op informele wijze oplossen van situaties die in strijd zijn met wettelijke voorschriften heeft overigens altijd de voorkeur boven het daadwerkelijk innen van dwangsommen.

Wanneer sprake is van een strafbaar feit kan strafrechtelijk worden opgetreden door het opmaken van een proces verbaal. Strafrechtelijke handhaving wordt met name toegepast wanneer bestuursrechtelijke handhaving niet het geschikte middel lijkt te zijn (zoals bijvoorbeeld bij illegale kapwerkzaamheden of sloopectiviteiten) of als het gaat om ernstige en 'bewust begane' overtredingen. Naast het uitschrijven van een proces-verbaal kan ook gebruik worden gemaakt van de bestuurlijke strafbeschikking. De bestuurlijke strafbeschikking is een stuk instrument dat ingezet kan worden bij de strafrechtelijke handhaving in de openbare ruimte of bij de strafrechtelijke handhaving van milieudelicten. Afgelopen jaar zijn er twee bestuurlijke strafbeschikkingen openbare ruimte uitgeschreven. De bestuurlijke strafbeschikkingen openbare ruimte gingen over lichtere strafbare feiten zoals afvaldumping, afvalverbranding en parkeeroverlast. Het lagere aantal in vergelijking met vorig jaar heeft met name te maken met het verschuiven van prioriteiten binnen de afdeling VTH

Overige juridische zaken

Afgelopen jaar is er veel tijd gestoken in werkzaamheden die niet (direct) gekoppeld kunnen worden aan een vergunningverleningszaak of handhavingszaak. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld beantwoording van raadvragen of inzet op beleidsonderwerpen.

FUMO

De FUMO voert de basistaken uit voor de gemeente. Dit betreft de advisering voor de omgevingsvergunning 'milieu', beoordelen van meldingen Activiteitenbesluit, beoordelen sloopmeldingen en bodemmeldingen. Ook het houden van toezicht voor deze taken valt onder de basistaken. De gemeente heeft er voor gekozen alleen de wettelijk verplichte basistaken onder te brengen bij de FUMO. De realisatie van de FUMO taken wordt toegelicht in de Jaarrapportage van de FUMO. Deze komen naar verwachting beschikbaar in het eerste kwartaal 2022.

Verslag Gemeentelijke inrichtingen en activiteiten

De gemeentelijke organisatie heeft ook voor haar eigen gebouwen, terreinen en activiteiten te maken met vergunningverlening, toezicht en handhaving. Denk bijvoorbeeld aan het gemeentehuis en de gemeentewerf. Ook grondverzet door de gemeente kan aan de orde zijn. Bij overtredingen wordt dezelfde werkwijze gehanteerd als bij andere inrichtingen. Voor 2021 is het beeld als volgt.

Vergunningverlening inrichtingen en activiteiten	gemeentelijke	Realisatie 2020	Realisatie 2021
omgevingsvergunning bouw		0	3
Sloopmelding		2	0
omgevingsvergunning kap		5	4
Toezicht gemeentelijke inrichtingen		Realisatie 2020	Realisatie 2021
Controles bouw		0	0
Controles sloopmelding		0	0
Controle brandveiligheid		0	0
Controle milieu		0	0

Tabel 8: Vergunningverlening en toezicht gemeentelijke inrichtingen en activiteiten

Net als bij andere inrichtingen worden gemeentelijke inrichtingen aangesproken als er overtredingen worden geconstateerd en wordt acuut gehandeld om de overtredingen ongedaan te maken. Er zijn in 2021 geen controles brandveiligheid uitgevoerd bij een gemeentelijke inrichting.

5 Evaluatie vergunningverlening, toezicht en handhaving & kwaliteitscriteria in 2021

Evaluatie werkzaamheden VTH 2021

Jaarlijks wordt in het uitvoeringsprogramma de planning voor het nieuwe jaar weergegeven, rekening houdend met de evaluatie van het jaar daarvoor, en werken we uit welke activiteiten we ondernemen om bij te dragen aan het realiseren van de doelstellingen uit ons beleid (denk aan handhavingsbeleid, integraal veiligheidsbeleid, preventie- en handhavingsbeleid Drank- en Horecawet). Soms zijn er externe factoren gedurende het jaar die vragen om andere prioriteiten dan vooraf vastgesteld. Een belangrijke externe factor van afgelopen jaar was wederom Covid-19. Dit heeft ook dit jaar invloed gehad op de uitvoering van de planning van afgelopen jaar, zo zijn veel evenementen niet doorgegaan en horeca-inrichtingen zijn een groot deel van het jaar noodgedwongen dicht geweest. In 2021 is een deel van de ontstane achterstand op het gebied van brandveiligheid ingehaald. Ook zijn de handhavers afgelopen jaar druk bezig geweest met het houden van toezicht op de naleving van *de nu geldende 'Tijdelijke wet maatregelen COVID-19'*. Deze extra toezichttaak is deels ten koste gegaan van de vooraf geplande activiteiten voor 2021. Dit is met name terug te zien bij de controles gericht op Groen. Daarnaast is opgevallen dat er afgelopen jaar een hoog aantal vergunningen voor de bouw verleend zijn.

Evaluatie beleidsdoelen

In januari 2020 is het beleidsplan OWO-VTH vastgesteld.. De gestelde doelen in het beleidsplan zijn concreet vertaald in het programma van 2021. We zijn verder gegaan op de ingeslagen weg van 2020.

1. Behoud en verbeteren ruimtelijke kwaliteit, veiligheid, gezondheid en duurzaamheid.

Het is standaard in het vergunning proces dat bijvoorbeeld constructieve veiligheid, brandveiligheid en veiligheid rond evenementen een hoge prioriteit. Covid-19 heeft ook van 2021 wel een heel ander jaar gemaakt waarin vooral de evenementen voor een groot deel ontbraken. OWO-VTH levert input aan de moederorganisaties rond het thema duurzaamheid en gezondheid.

2. Streven naar goede uitvoeringskwaliteit en verminderen kwetsbaarheid.

In 2020 is begonnen met het monitoren van de doorlooptijden per vergunningaanvraag. Dit is in 2021 geïntensiveerd, mede met het oog op de komende wettelijke doorlooptijden onder het regime van de Omgevingswet.

Het is in 2021 niet gelukt om een hard piket te organiseren mede door de drukte rondom Covid-19. In 2022 zal dit opgepakt worden.

3. Klantgerichtheid

In het proces van vergunningaanvraag hebben we standaard persoonlijk contact met de aanvragen. Dit draagt bij aan een beter verwachtingsmanagement en klanttevredenheid. Klachten worden zsm opgepakt en daarbij is altijd persoonlijk contact. Bovendien zijn we veel op locatie.

4. Financiën

Als gevolg van Covid-19 zijn er veel extra uren gedraaid door toezicht. In 2022 zullen we hier ook nog mee te maken hebben. In 2021 zijn extra gelden ter beschikking gesteld door het rijk. Deze gelden zijn deels ingezet voor de inhuur van Mball. Het is nu nog onduidelijk of deze gelden ook ter beschikking worden gesteld in 2022.

Evaluatie probleem- en risicoanalyse

De omgevings- en risicoanalyse is geactualiseerd in het kader van het nieuwe Beleidsplan OWO-VTH 2020-2024 dat in 2020 is vastgesteld. Hieruit volgt dat een aantal taken hun hoge prioriteit behouden, wel is er sprake van accentverschuivingen.

Afgelopen jaar zijn de periodieke milieucontroles naar beneden bijgesteld vanwege de verschuiving van de complexere en zwaardere bedrijvigheid naar de FUMO. Tegelijk is er gestart met een meer projectmatige aanpak van het milieutoezicht bij bedrijven. De insteek is hier kortere bezoeken bij bedrijven waarbij gekeken wordt naar specifieke thema's en risico's. Deels is dit gelukt, de projecten die zijn uitgevoerd zijn succesvol afgesloten. In 2022 zal deze manier van werken voortgezet worden.

De bedoeling was dat door de projectmatige aanpak meer tijd zou overblijven voor het toezicht op natuur, landschap en groen, echter door de werkdruk rondom Covid-19 is dit niet geheel gelukt. Voor 2022 gaan we proberen om hier meer invulling aan te geven.

In 2021 zijn we begonnen om met een meer pro-actievere insteek om hinder en overlast te voorkomen. Dit hebben we gedaan door onder andere meer zichtbaar en aanspreekbaar op straat aanwezig te zijn. Deze aanpak wordt in 2022 voortgezet en uitgebreid.

Voor 2021 was de doelstelling om de gedane meldingen binnen de termijn af te handelen. Deze dienstverlening kost veel tijd, het aanbrengen van focus en prioriteit is daarom belangrijk. De benodigde capaciteit is hiervoor toegenomen. Verder is ook dit jaar inzet gepleegd op de gemeentelijke speerpunten energietransitie en ondermijning. Deze punten zullen de komende jaren ook onder de aandacht blijven.

Naleving kwaliteitscriteria

De door de raad vastgestelde Verordening kwaliteit VTH bevat de verplichting voor het college om jaarlijks mededeling te doen aan de raad over de naleving van de kwaliteitscriteria. In bijlage III is weergegeven op welke vlakken OWO-VTH voldoet (groen) en op welke vlakken nog niet voldoet (oranje). Op de vlakken waar nog niet wordt voldaan, wordt actie op ondernomen om dit tot een groen vlak te krijgen. De benodigde acties die hier worden gedaan variëren van administratieve acties tot scholing en onderzoek naar samenwerkingsmogelijkheden met collega overheden. Extern bureau Libereaux brengt de gegevens in kaart en kijkt samen met de werkgroep kwaliteitscriteria naar de samenwerkingsmogelijkheden tussen de overheden.

Van de 26 thema's voldoet OWO aan 17. Dit houdt in dat 9 thema's nóg niet voldoende zijn. Van deze 9 thema's is er voor 5 thema's al een oplossing gevonden, hierin moeten de administratieve acties nog afgerond worden. Voor de overige 4 thema's (toezicht bodem, toezicht groene wetten, cultuurhistorie, energiebesparing & duurzaamheid) wordt nog gezocht naar een oplossing.

Provinciebreed zien we dat gemeenten vaak met de zelfde thema's en de invulling hiervan worstelen. Dit heeft met name te maken met het feit dat een aantal thema's nieuw en heel specifiek gericht zijn. Hierdoor ligt er een uitdaging om gespecialiseerde mensen te vinden en invulling te geven aan deze thema's.

Aandachtspunten voor het uitvoeringsprogramma 2022

- In 2022 is veel tijd nodig voor de voorbereiding en implementatie van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouw; aandachtspunten daarbij zijn de digitale component van deze wetgeving, de kortere doorlooptijd bij vergunningverlening, stroomlijning van processen en de dienstverleningscomponent;
- Er is meer capaciteit nodig op het gebied van toezicht openbare ruimte. Hiervoor komt een voorstel richting het college;
- Ondermijning: werken aan organisatiebrede bewustwording, gerichte acties, Bibob uitbouwen en integrale samenwerking en informatie-uitwisseling met (handhavings)partners;
- Inspanningen op het gebied van Alcoholwet blijven in ieder geval op hetzelfde niveau. .
- Met toezicht verder gaan op de ingeslagen weg: aandacht voor buitengebied en groen, projectmatige aanpak, actieve aanpak van overlast door meer zichtbaar en aanspreekbaar te zijn op straat.

6 6 Planning uitvoering in 2022

In dit hoofdstuk wordt concreet beschreven welke vergunningverlenings-, toezicht- en handhavingsactiviteiten zullen worden uitgevoerd. In bijlage 1 is de planning opgenomen met daarin het aantal keer dat het voorkomt. Hieronder is de samenvatting van deze planning omschreven. In de externe bijlage zal de jaarprogrammering van de FUMO verschijnen.

Het wordt lastig voor 2022 om een goed uitvoeringsprogramma te maken. Bij de vaststelling hiervan is nog niet bekend of de Omgevingswet daadwerkelijk op 1 juli aanstaande in werking treedt. Ditzelfde geldt uiteraard voor de Wet kwaliteitsborging. Deze twee nieuwe wetten zullen een grote invloed hebben op de taken van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Ook maakt de Omgevingswet het noodzakelijk om een nieuwe VTH-applicatie in gebruik te nemen; de overgang van Squit XO naar Rx-Mission zal zeker de nodige voeten in de aarde hebben. Een andere onzekere factor is hoe de kwestie Covid-19 zich komend jaar gaat ontwikkelen. Afgelopen twee jaar hebben we gezien dat dit moeilijk te plannen valt. Al deze ontwikkelingen zullen veel tijd en energie kosten. Ondanks bovenstaande is er geprobeerd om een evenwichtig uitvoeringsprogramma op te stellen met hier en daar zelfs nieuwe elementen.

De planning is onderverdeeld in categorieën. Zo staan alle vergunningen die horen bij de Wabo in paragraaf 6.1. Hiermee wordt in een oogopslag duidelijk hoe vaak bepaalde onderdelen voorkomen en is te zien hoe zich dit verhoudt met de andere onderdelen van diezelfde categorie. Niet alle onderdelen van een categorie worden expliciet benoemd en uitgelegd. Er is voor gekozen om alleen de belangrijkste onderdelen te benoemen. Ook in het geval er iets speciaals is te melden zal dat worden gedaan. Voor het overige komen de aantallen van alle onderdelen terug in de bijlage.

Algemene werkzaamheden die in ieder geval worden uitgevoerd zijn:

- Werkzaamheden Implementatie Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
- Onderzoek haalbaarheid 'hard piket' voor toezicht buiten kantooruren (doel 2 uit Beleidsplan)
- Protocol meldingen openbare ruimte
- (Ontwikkeling) monitoring op naleefgedrag (uitwerking doel 1, uit Bijlage B van beleidsplan)
- Verdere implementatie LHS (uitwerking doel 2, uit Bijlage B van beleidsplan)
- Evaluatie dienstverleningsafspraken

6.1 Vergunningen Wabo

Voor de onderverdeling van de vergunningen Wabo is de wettekst aangehouden. In de Wabo staan de verschillende vergunningen opgesomd. Voor de activiteit bouw is er een onderscheid gemaakt in bouwkosten. De achtergrond hiervan is met name de uren die nodig zijn om deze aanvragen te behandelen. Voor de planning wordt in beginsel gekeken naar de aantallen van de afgelopen jaren. Dat geeft een redelijk duidelijk beeld van de aanvragen die ingediend zullen gaan worden. Hier worden dan de eventuele bijzonderheden die verwacht worden (bijvoorbeeld nieuwbouwlocaties) aan toegevoegd.

Activiteit Bouw

Voor 2022 wordt de planning gelijk gehouden met het daadwerkelijk gerealiseerde aantal van 2021.

Activiteit afwijking bestemmingsplan

Elke aanvraag omgevingsvergunning die wordt ingediend die niet aan het bestemmingsplan of de beheersverordening voldoet, betekent een verzoek tot afwijking van dat bestemmingsplan. Er zijn drie soorten afwijkingen op het bestemmingsplan. Een binnenplanse afwijking, een zogenaamde kruimelgevalafwijking en de laatste is een projectbesluitafwijking. In dat laatste geval is een verklaring van geen bezwaar van de gemeenteraad nodig.

Een groot deel van de aanvragen afwijking bestemmingsplan hangen nauw samen met een aanvraag voor de activiteit bouwen. Als er meer bouwaanvragen worden ingediend betekent dat doorgaans ook vaak dat er meer verzoeken om een afwijking op het bestemmingsplan worden ingediend. In de planning zijn de werkelijke aantallen van het jaar 2021 als planning voor 2022 opgenomen.

Algemene informatie vraag

Er worden steeds vaker “losse” vragen gesteld over wat er wel en niet mag worden gebouwd in de gemeente. Dit zijn dan geen officiële vooroverleggen. Zo zitten er vaak geen tekeningen bij. Het zijn vragen over bijvoorbeeld hoeveel vierkante meter er nog aan bijgebouwen op een perceel gebouwd mag worden. Deze vragen worden afgedaan en steeds beter geregistreerd. Voor 2022 verwachten wij de aantallen van 2021 als planning.

Vooroverleg

Los van een aanvraag of een algemene informatie vraag, bestaat er ook een vooroverleg. Dit is een relatief concreet plan dat toetsbaar is aan het bestemmingsplan en eventueel voorgelegd kan worden aan welstand. De komst van de Omgevingswet vraagt een uitgebreidere voorbereiding van een vergunningaanvraag. Vooroverleg is dan ook wenselijk en er is de afgelopen jaren dan ook op gestuurd zodat vooroverleg plaatsvindt. Omdat de afgelopen jaren al actief is gestuurd op vooroverleg, is een sterke stijging te zien in de afgelopen jaren. Ook in 2022 zal actief worden gehandeld om vooroverleg te hebben bij vergunningaanvragen. Voor de planning van 2022 is gekeken naar de werkelijke aantallen van 2021.

6.2 Meldingen

In de categorie Meldingen worden de meldingen opgesomd die ingediend kunnen worden en een directe relatie met de Wabo hebben. Een evenementenmelding staat hier dus niet onder, maar wel een melding voor milieu of sloop bijvoorbeeld.

Milieu

In de milieuwetgeving zijn er grof gezegd twee varianten. Ofwel er is een vergunning nodig ofwel er moet een melding ingediend worden. De milieuwetgeving schrijft voor in welke gevallen dit aan de orde is. Voor een milieumelding geldt dat er in de wet- en regelgeving voorwaarden staan omschreven waaraan moet worden voldaan door de ondernemers. De melding is bedoeld om “aan te tonen” dat er aan deze algemene eisen wordt voldaan. De gemeente toetst dan of dit ook zo is.

Een deel van de milieu-inrichtingen vallen onder de basistaken (Besluit VTH) wat betekent dat de FUMO een verplichte rol heeft gekregen van de wetgever. Voor milieumeldingen van “basistaak-”bedrijven geldt dat wij deze zelf in ontvangst nemen en eventueel aanvullende gegevens opvragen. Vervolgens wordt advies gevraagd aan de FUMO. Na ontvangst van het advies van de FUMO wordt de melding afgehandeld.

Sloop

Voor de meldingen voor sloop (voornamelijk verwijderen van asbest) is er een onderscheid tussen particuliere sloop en bedrijfsmatige sloop. Als particulier mag je zelf onder voorwaarden asbesthoudende materialen verwijderen en wegbrengen. Huur je als particulier een bedrijf in, of is er een behoorlijke hoeveelheid sloopafval, dan valt het onder de sloopmelding bedrijfsmatig.

Per 1 januari 2020 voert de FUMO de toetsing en het toezicht op de bedrijfsmatige asbestsloopmeldingen als basistaak uit voor de deelnemers aan de GR FUMO. Dit is een uitvloeisel van het Besluit VTH. Het geplande aantal sloopmeldingen is het werkelijke aantal van 2021.

6.3 Vergunningen APV en Bijzondere wetten

Los van de vergunningen en meldingen die gerelateerd zijn aan de Wabo, worden er ook andere gemeentelijke vergunningen, meldingen of toestemmingen aangevraagd. De vergunningen en meldingen die niet onder de categorieën vergunningen Wabo en meldingen zijn benoemd, vallen onder deze derde categorie.

Algemene informatie vraag

Los van de algemene informatie vraag over de Wabo, zijn er ook behoorlijk wat algemene informatie vragen op het gebied van de APV of andere Bijzondere wetgeving.

Het zijn losse vragen over of er bijvoorbeeld een vergunning nodig is voor het organiseren van een buurtbarbecue of een rommelmarkt voor het goede doel. Dit soort vragen worden regelmatig gesteld en de verwachting is dat het werkelijke aantal van 2021 ook voor 2022 aan de orde zal zijn.

Alcoholwet

Binnen de alcoholwet zijn er verschillende gemeentelijke toestemmingen. Zo is er een vergunning voor het schenken van alcohol. Ook zijn er meldingen en ontheffingen in de wetgeving opgenomen. Voor wat betreft de verwachtingen voor 2022 worden de werkelijke aantallen van 2021 aangehouden. Er is geen aanleiding om te verwachten dat er meer of juist minder aanvragen ingediend gaan worden. De beperkingen voor de horeca door COVID-19 zal voorlopig is nog niet ten einde en nieuwe aanvragen zullen eventueel pas later in het jaar binnen komen. De verwachting is dat we de eerste maanden niet veel nieuwe aanvragen zullen ontvangen en dat het niet een 'inhaalslag' zal worden direct nadat de beperkingen zijn opgeheven.

Evenementen

Voor wat betreft de evenementen zijn er twee soorten. In de APV vallen bepaalde evenementen onder een meldingsplicht. Wordt er niet aan deze randvoorwaarden voldaan (bijvoorbeeld omdat er meer mensen bij aanwezig zullen zijn) dan is er een vergunning nodig. Het voorbereiden van evenementen neemt de nodige tijd in beslag en wordt veelal door vrijwilligers gedaan. Er zal het eerste deel van 2022 niet veel georganiseerd worden, gelet op COVID-19. Nadat alle beperkingen zijn opgeheven zullen wel weer evenementen georganiseerd worden. In de tweede helft van het jaar kan een hausse aan aanvragen komen, maar dat is afwachten. Voor de planning van 2022 wordt aansluiting gezocht bij 2021 omdat het onzeker is wat er gaat gebeuren komend jaar. Er zal actief contact gezocht worden met organisatoren van evenementen om te bekijken welke mogelijkheden er zijn rondom COVID-19.

Wet Bibob

De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (wet Bibob) geeft de bevoegdheid aan gemeenten om de financiële constructie te controleren bij specifieke aanvragen voor een vergunning. Doel van de wet is om malafide praktijken aan te kunnen pakken (via de bestuursrechtelijke weg). Zo kan bijvoorbeeld informatie worden opgevraagd over de financiering van een nieuw te openen restaurant als hiervoor een aanvraag wordt aangevraagd. Op basis van de stukken over deze financiering kan worden beoordeeld of dit niet met zwart geld wordt betaald ofwel dat er op een andere wijze sprake is van een illegale situatie. Indien er twijfels zijn over een aanvrager, dan kan het landelijke bureau Bibob worden ingezet. Als gemeente wordt alleen het bureauonderzoek gedaan.

Voor de toepassing van de Wet Bibob is beleid vastgesteld. Hierin staat vermeld dat bij elke aanvraag om een vergunning Alcoholwet van commerciële horeca-inrichting ook Bibob wordt toegepast. Het aantal keren dat Bibob wordt toegepast wordt gekoppeld aan het aantal aanvragen Alcoholwetvergunningen die voor 2022 worden verwacht. Deze komen namelijk vaak overeen.

Daarnaast kan de Bibob toegepast worden bij omgevingsvergunningen. Van deze mogelijkheid is nog geen gebruik gemaakt, maar er wordt niet uitgesloten dat dat in 2022 wel gaat gebeuren. Dit is mogelijk wanneer er een bijzonder object gerealiseerd wordt of wanneer daartoe een andere reden is (bijvoorbeeld vermoeden van ondermijning, gemeentelijk speerpunt).

6.4 Toezicht en handhaving

In deze categorie worden alle soorten controles vanuit toezicht en handhaving weergegeven. In de tabel van de planning in de bijlage staan het aantal keer dat er een controle op dat onderwerp wordt uitgevoerd aangegeven. Net als 2021 zal 2022 een bijzonder jaar worden. We zitten nog steeds in de Corona crisis en naar verwachting gaan we over naar de nieuwe Omgevingswet. Daarnaast gaat toezicht en handhaving in 2022 beginnen om van reactief werken over te schakelen naar een meer pro actievare manier van werken en welke tegelijkertijd meer risico gestuurd is. Er wordt gekozen voor een horizontale aanpak, waarmee bedoeld wordt dat we meer bedrijven gaan bezoeken in de breedte en de diepte ingaan waar dit wordt gevraagd. We worden daarmee meer zichtbaar en werken vanuit de verbinding. Vriendelijk waar het kan, doortastend waar het moet. We leggen de nadruk op

de onomkeerbare zaken. Dit komt overeen met het vastgestelde beleid. Ook gaat toezicht en handhaving meer samenwerken met de handhavingpartners zoals politie, veiligheidsregio en de private terreinbeheerders zoals Staatsbosbeheer en It Fryske Gea. Dit zal moeten resulteren in meer gemeenschappelijk optreden.

Controles Wabo

Hieronder worden de controles verstaan die worden gedaan in het kader van een onderdeel vanuit de Wabo. Dit kan een controle zijn op basis van een verleende vergunning maar ook een controle op basis van een ingediende klacht over een illegaal bouwwerk. In 2022 zal er in de taakvelden milieu en bouw meer risico gestuurde gewerkt gaan worden. Hierdoor zal er op een verantwoorde manier tijd vrijgemaakt worden om projectmatig te gaan werken. Doelstelling is om projecten integraal op te pakken met bijvoorbeeld bouw, brandveiligheid en ondermijning.

Bouw

Hier worden alle controles weergegeven die worden gedaan op de activiteit bouwen. Enerzijds zijn het aantal verleende vergunningen voor bouw van belang, maar ook het aantal klachten en meldingen die over bouwwerken worden ingediend. In 2022 zullen de controles op de activiteit bouw risico gestuurd gecontroleerd worden. Daarnaast zullen de toezichthouders bouw deelnemen aan een aantal projecten.

Brandveiligheid

Voor brandveiligheid is een onderscheid gemaakt in twee soorten. Allereerst de periodieke controles. In de gemeenten zijn verschillende vergunningen of meldingen brandveilig gebruik verleend of geaccepteerd. Al deze bedrijven worden periodiek bezocht om te bekijken of er nog wel aan de voorwaarden wordt voldaan. Kortom, of het pand nog wel brandveilig is. Bij een verzorgingshuis wordt dit jaarlijks gecontroleerd terwijl dit voor een loods van een bedrijf op een industrieterrein bijvoorbeeld maar 1x per 4 jaar plaatsvindt. Regionaal is de controlefrequentie vastgesteld vanuit de Veiligheidsregio Friesland. Deze controlefrequentie wordt ook in de OWO-gemeenten gehanteerd. Dit geeft elk jaar een aantal periodieke controles brandveiligheid. Die worden dan in het eerste onderdeel benoemd.

Prioriteit gebouw	1 (zeer hoog)	2 (hoog)	3 (gemiddeld)	4 (beperkt)	5 (zeer laag)	Totaal
Controlefrequentie	100%	50%	33%	25%	0%	
Toelichting	Eens per jaar	Eens per 2 jaar	Eens per 3 jaar	Eens per 4 jaar	Piep-systeem	

Tabel 9: Controlefrequentie brandveiligheid VTH-beleidsplan

Voor de planning van 2022 wordt ingezet om het aantal periodieke controles zoals uit bovenstaande tabel in te plannen.

In het onderdeel overige controles brandveiligheid worden de hercontroles vanuit de periodieke controles weergegeven. Als bij de eerste controle een strijdigheid wordt gezien, dan moet dit binnen een termijn worden hersteld. Na afloop van deze termijn vindt er een hercontrole plaats. Deze hercontrole is dan in het tweede onderdeel terug te vinden. Tevens zitten hier controles op basis van bijvoorbeeld een klacht of verzoek om handhaving in met onderdeel brandveiligheid.

De veiligheidsregio neemt de brandveiligheid controles voor haar rekening. Afgesproken is dat prioriteit wordt gegeven aan de categorieën 1 en 2 (zeer hoog en hoog). Een eigen medewerker zal vrijgemaakt worden achterstanden die zijn ontstaan in de categorieën 3 en 4 (gemiddeld en beperkt) weg te werken.

Milieu

Voor milieu geldt nog een extra onderscheid. Zoals al aangegeven is bij de categorie meldingen, vallen bepaalde milieubedrijven onder de basistaken vanuit het Besluit VTH. Dat betekent dat de gemeente wel bevoegd gezag blijft over deze bedrijven op het gebied van milieu, echter dat de FUMO een wettelijk verplichte rol heeft bij deze bedrijven. Zo dient de FUMO verplicht de (eerste) controles op het gebied van milieu bij deze bedrijven uit te voeren. Dit programma van de FUMO is terug te vinden in de bijlage.

Voor de thuistaken milieubedrijven geldt dat de controlefrequentie afhankelijk is van het soort bedrijf en de potentiële impact op de milieu- en leefomgeving. Sommige bedrijven moeten jaarlijks bezocht worden en bij sommige bedrijven bezoeken wij alleen als er een melding over is ingediend (piepsysteem). Gelet op de risico's versus de beschikbare capaciteit, worden de lichte categorieën bedrijven alleen bezocht als er klachten of andere redenen voor controle zijn. Hieronder is de onderverdeling van periodieke controles opgenomen.

Milieucategorie	1 (licht)	2 (gemiddeld)	3 (middelzwaar)	4 (zwaar)	Totaal
Totaal inrichtingen Weststellingwerf	207	668	163	44	1082
Controlefrequentie	0%	10%	25%	100%	
Toelichting	piepsysteem (via meldingen / klachten / incidenten)	obv steekproef, thema's (wel integrale controles)	eens per 4 jaar, bijstelling ogv naleef-gedrag	eens per jaar	
gemiddeld aantal integrale controles/ jaar (exclusief hercontroles)	0	66	41	44	151
uitvoering door FUMO					31
uitvoering door OWO					60

Tabel 10: Aantal controles volgens vastgestelde controlefrequentie VTH-beleid

Vooruitlopend op de Omgevingswet en de nieuwe aanpak worden in afwijking van bovenstaande tabel, 40 controles integraal uitgevoerd daarnaast worden 60 bedrijven projectmatig bezocht

Zoals het nu lijkt zal per 1 juli -2022 de Omgevingswet inwerking treden. Mogelijk zal dit ook gevolgen hebben voor taken die verplicht over moeten naar de FUMO. Mocht dit het geval zijn dan zullen de werkzaamheden die hier uit voortvloeien projectmatig opgepakt worden.

Wabo-controles overig

Hieronder worden de controles verstaan die zien op alle overige onderdelen van de Wabo. Te denken valt dan aan een controle op basis van natuur, groen en landschap of de energietransitie. Ook het toezicht op geaccepteerde meldingen valt hieronder. Toezicht op asbestsanering en Besluit bodemkwaliteit wordt uitgevoerd door de FUMO, hierover wordt gerapporteerd in het FUMO jaarverslag.

Controles APV/Bijzondere wetten

Binnen deze subcategorie worden het aantal controles op de onderwerpen uit de APV en bijzondere wetten weergegeven. Het onderwerp van deze controles is heel uitgebreid en specifiek aan te geven, maar daar is niet voor gekozen. Alleen de speerpunten of specifieke soorten worden hierbij benoemd. Uiteindelijk gaat het erom dat overzichtelijk is op welke elementen er inzet is geweest. Wel dient opgemerkt te worden dat niet actief geacteerd wordt op anonieme meldingen, tenzij er veiligheidsrisico's in het geding zijn.

Honden

In de afgelopen jaren is gebleken dat er rondom het onderwerp honden behoorlijk wat controles worden uitgevoerd. Dat kunnen controles zijn op basis van een bijtincident, maar ook vanwege overlast van hondenpoep. Deze controles zullen structureel worden meegenomen in de rondes van de handhavers.

Bibob

De Bibob wordt toegepast bij Alcoholwet vergunningen, maar kan ook worden toegepast bij omgevingsvergunningen. Dit is mogelijk wanneer er een bijzonder object gerealiseerd wordt of wanneer daartoe een andere reden is (bijvoorbeeld bij een vermoeden van ondermijning, gemeentelijk speerpunt). Voor 2022 wordt er naar gestreefd om het Bibob-beleid te gaan actualiseren en nog meer te harmoniseren. Dit houdt in dat hier ook meer capaciteit voor nodig zal zijn. In het kader van de aanpak van ondermijning is Bibob dan ook een belangrijk element.

Controles Alcoholwet

Er zijn verschillende soorten controles. Als er een aanvraag voor een Alcoholwetvergunning wordt ingediend, bezoekt een toezichthouder de locatie altijd voordat de vergunning wordt verleend. Het pand wordt dan bekeken en er wordt getoetst of er aan de inrichtingseisen wordt voldaan. Dit zijn de zogenaamde controle inrichtingseisen. Daarnaast vindt er toezicht plaats op de verleende ontheffingen voor de mobiele tappunten voor alcohol. Dit is vaak bij evenementen en dan worden ook de leeftijdscontroles meegenomen. Kortom, er wordt gekeken of er niet aan minderjarigen wordt geschonken en of de juiste leidinggevende wel aanwezig is.

Tenslotte geldt ook voor de Alcoholwet inrichtingen ook dat er, net zoals bij milieu en brandveiligheid, periodieke controles worden uitgevoerd. Insteek hierbij is dat alle horeca-inrichtingen die er in de gemeente zijn minimaal 1x per 4 jaar worden bezocht. Het aantal periodieke controles is dus afhankelijk van het aantal horecabedrijven in de gemeente.

Voor de planning zijn de cijfers van 2021 overgenomen Deze controles zijn afhankelijk van de ontwikkelingen rondom Covid-19.

Projecten toezicht en handhaving

Los van de reguliere en gebruikelijke controles die er worden uitgevoerd, zijn er soms specifieke onderwerpen waarop handhaving wordt gevraagd. Deze specifieke soorten controles komen dan terug in dit onderdeel om zichtbaar te maken dat er tijd en ruimte voor ingeruimd is en ook in het jaarverslag expliciet over dit onderwerp te kunnen rapporteren. In de bijlage 1. worden de projecten benoemd.

Strafbeschikking

In dit onderdeel wordt weergegeven hoe vaak er in het jaar een strafbeschikking wordt geschreven. Dit is dan een boete die door een BOA wordt gegeven. Strafbeschikkingen worden bijvoorbeeld geschreven aan mensen die verkeerd parkeren en als er (ernstig) in strijd met de asbestregels wordt gehandeld.

Ondermijning

Per gemeente zal er tijd beschikbaar zijn voor het uitvoeren van projecten, controles en andere taken die voortvloeien uit het thema ondermijning.

6.5 Juridische zaken

In deze categorie komen de juridische werkzaamheden binnen vergunningverlening en handhaving naar voren. Ook hiervoor geldt dat de aantallen die in de bijlage worden genoemd staan voor het aantal keer dat het voorkomt in het jaar. De juridische zaken zijn onderverdeeld in 5 subcategorieën.

Handhaving

Door het toezicht en de handhaving is er veel juridisch werk. Dat wordt in deze subcategorie overzichtelijk gemaakt. Vanaf 2019 worden ook de eerste brieven (waarschuwbrieven) opgenomen om te laten zien wat het effect van de handhaving is geweest. Op basis van deze eerste brief waarin een strijdige situatie staat omschreven, volgt een hercontrole. Als het goed is, is de strijdige situatie dan opgelost. Mocht dit niet zo zijn, dan volgt een voornemen tot handhaven. Na afloop van de gegeven termijn in het voornemen volgt weer een controle. Mocht er dan onverhoopt nog steeds sprake zijn van een strijdige situatie, dan volgt er normaal gesproken een definitieve oplegging van een last (dwangsom of bestuursdwang). Door deze drie fases in de handhaving nog meer inzichtelijk te maken, is ook het effect van de handhabingsbrieven en de gesprekken meer inzichtelijk.

De geplande aantallen zijn voornamelijk gebaseerd op het jaar 2021.

Klachten/meldingen

In deze subcategorie worden het aantal klachten en meldingen weergegeven. Dit zijn dus niet de controles die eventueel voortvloeien uit deze klachten. Alleen het aantal keer dat een klacht is ingediend met als onderwerp bijvoorbeeld de Wabo. Het registreren van het aantal klachten gaat iets anders dan de jaren hiervoor. Dat komt doordat het aantal controles apart wordt weergegeven.

Het aantal klachten en meldingen die worden ingediend zal ongeveer gelijk zijn aan 2021.

Rechtsbescherming

Onder deze subcategorie worden de aantallen genoemd die zien op rechtsbescherming in het algemeen. Dus het aantal keren dat een zienswijze, bezwaarschrift enzovoorts wordt ingediend.

Voor wat betreft de planning wordt gekeken naar de jaren hiervoor om een inschatting te kunnen maken. Ook wordt gekeken naar mogelijke verwachte procedures die er aan staan te komen.

Drugspanden (hennep/Damocles)

Een gespecialiseerd team van de politie rolt zogenaamde hennepplantages op. Dit gebeurt bijvoorbeeld op basis van tips die zijn onderzocht. Indien er sprake is van softdrugs en/of harddrugs wordt de gemeente ook op de hoogte gesteld om zo bestuursrechtelijk te handhaven op basis van de zogenaamde Wet Damocles. Dat artikel uit de Opiumwet geeft de burgemeester de bevoegdheid om een woning of een ander gebouw tijdelijk te sluiten. Dit traject staat los van het strafrechtelijke traject.

De hoeveelheid locaties waar drugs wordt aangetroffen is vooraf niet in te schatten en afhankelijk van de inzet van de politie.

Overige juridische zaken

Los van de handhaving en de rechtsbeschermingszaken die er jaarlijks zijn, komen er ook andere aspecten op het juridische vlak van de fysieke leefomgeving voorbij. Omdat deze werkzaamheden tijd kosten en het wenselijk is om inzichtelijk te hebben hoe vaak iets voorkomt, wordt dit ook apart gerapporteerd en ingepland.

Dit zijn dan bijvoorbeeld vragen vanuit de gemeenteraad over bijvoorbeeld een specifieke locatie waar een vergunning is verleend of waar handhaving speelt. Ook de ingediende Wob-verzoeken of ingebrekestellingen worden hier weergegeven. Deze worden gepland op basis van de werkelijke aantallen van 2021. Tenslotte worden ook de ingetrokken vergunningen in dit overzicht opgenomen.

6.6 FUMO totaaloverzicht

Specifieke taken van de gemeente zijn op basis van het Besluit VTH wettelijk verplicht ondergebracht bij de FUMO. Dat ziet op de zogenaamde basistaken. Dat betekent dat de gemeente wel bevoegd gezag blijft over de bedrijven waar dit op ziet, maar dat de FUMO hier bijvoorbeeld de controles doet of een advies moet geven voor wat betreft de vergunningverlening.

In deze categorie worden de werkzaamheden die de FUMO uitvoert voor de gemeente weergegeven. Een aantal van deze onderdelen komen ook al voor in andere categorieën zoals bijvoorbeeld de periodieke controles milieu (door FUMO). Deze staan ook onder de categorie toezicht en handhaving.

De FUMO heeft zelf haar jaarprogrammering voor de basistaken 2022 opgesteld. Het AB van 16 december 2021 heeft hiermee ingestemd. Het Jaarprogramma basistaken FUMO 2022 is als bijlage bijgevoegd bij dit uitvoeringsprogramma.

6.7 Veiligheidsregio totaaloverzicht

Voor de brandveiligheid is de Veiligheidsregio (VRF) de adviseur van de gemeente. De VRF voert ook de controles uit in het kader van brandveiligheid. De planning voor 2022 is gebaseerd op aannames waarbij is gekeken naar het jaar 2021. Voor wat betreft de periodieke controles van de VRF zijn deze gebaseerd op de afspraken die provinciebreed zijn gemaakt over de controlefrequenties van de verschillende locaties en die zijn vastgelegd in het Beleidsplan OWO-VTH.

7 Samenwerking, afstemming en gemeentelijke inrichtingen

Het Besluit omgevingsrecht bepaalt dat de handhavingsactiviteiten afgestemd moeten worden op de activiteiten van andere instanties. Tevens schrijft het Besluit voor dat inzichtelijk moet worden gemaakt hoe wordt omgegaan met inrichtingen die van de gemeente zelf zijn. Hieronder wordt dit aangegeven.

7.1 Partners samenwerking en afstemming

De OWO-gemeenten stellen doelen en prioriteiten op basis van risico's, probleemsituaties en bestuurlijke voorkeur. OWO is echter niet alleen. De gemeenten vormen een onderdeel van een veel groter geheel, zowel geografisch als organisatorisch. Andere instanties stellen ook doelen en prioriteiten die van toepassing zijn op het leefgebied van de OWO-gemeenten. Voor het behalen van deze doelen wordt vaak medewerking gevraagd van de gemeentelijke organisatie. Onze uitvoering wordt daarom hierop afgestemd. Afstemming vindt plaats via verschillende overlegvormen, waarvan de belangrijkste hieronder zijn beschreven.

Samenwerking is interessant: samenwerking levert winst op. Complexe vraagstukken kunnen gemakkelijker worden opgepakt doordat specialistische kennis voorhanden is of ontwikkeld wordt. Afstemming zorgt voor meer uniformiteit, één gezicht naar buiten toe. Samenwerking zorgt voor meer efficiency, hetzij voor wat betreft de benodigde capaciteit, hetzij voor de kwaliteit van toezicht. Ook wordt de ontwikkeling van integrale werkmethoden gestimuleerd.

OWO

OWO is de intergemeentelijke samenwerking tussen de gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland. Drie gemeenten met een eigen identiteit die door samenwerking sterker staan. Door krachten te bundelen kunnen kosten worden bespaard. Dit geldt uiteraard ook op het gebied van Vergunningen, toezicht en handhaving.

FUMO

De OWO-gemeenten hebben een deel van de uit te voeren taken op het gebied van VTH overgedragen aan de Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO). Dit betreft een verplichte overdracht van taken (basistaak). Het gaat met name om de (voorbereiding van de) milieuvergunningverlening en het toezicht houden op deze vergunningen. Het toezicht betreft met name bedrijven die werken met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen en/of deze in opslag hebben en een aantal nader genoemde meldingsplichtige en vergunningplichtige bedrijven. Voor de uitvoering van deze taken zijn afspraken gemaakt met de FUMO. Deze afspraken zijn vastgelegd in een Dienstverleningsovereenkomst (DVO). Ook wordt jaarlijks een controleprogramma met de FUMO overeengekomen. Er ligt een bevoegdheid voor het opleggen van de "bestuurlijke strafbeschikking milieu" sinds 1 januari 2014 bij de FUMO en hiervoor is een samenwerkingsovereenkomst met de FUMO afgesloten.

Op 1 juli 2017 is het Besluit VTH in werking getreden. In dit besluit is opgenomen welke soort bedrijven verplicht naar de FUMO moeten gaan op het gebied van vergunningverlening en de handhaving. Dit zijn de zogenaamde basistaken. Friesland breed is het project Besluit VTH opgestart waarbinnen duidelijkheid moet worden gecreëerd over de interpretatie van het Besluit VTH (welk bedrijf valt er wel en niet onder) en de wijze van overdracht van deze bedrijven. Ook de kosten die aan de overdracht van bedrijven verbonden zijn voor de gemeenten (en eventuele personele consequenties) wordt in dit project meegenomen. Dit project is in volle gang. De OWO-gemeenten hebben de extra basistaken vanuit het Besluit VTH, dat per 1 januari 2020 is gewijzigd, overgedragen. Daarnaast komt naar verwachting per 1 juli 2022 de Omgevingswet welke weer voor een verschuiving tot gevolg heeft. In 2022 zal duidelijk worden welke gevolgen dit heeft voor de taken van de FUMO en voor de taken die bij OWO-VTH blijven.

Halverwege 2022 zal naar verwachting het uniform mandaat dat door de gemeenten aan de FUMO wordt toegekend gaan gelden. Op dit moment wordt daar nog hard aan gewerkt. Samen met de vernieuwing van de Governance structuur die de FUMO afgelopen jaar heeft doorgevoerd, moet dit voor meer snelheid binnen de processen gaan zorgen. Uiteraard staat een goede communicatie richting de gemeente hierin voorop.

Boa-samenwerking

In het kader van de samenwerking tussen Boa's van OWO- VTH en politie is de intentie uitgesproken om jaarlijks een afstemmingsoverleg plaats te laten vinden om het contact tussen de politie en de Boa's te onderhouden en de lijntjes tussen beide organisaties kort te houden.

Vanaf 2019 is in het bestuurlijk VTH-overleg meerdere malen de BOA-structuur in Fryslân aan de orde geweest. OWO is in 2021 met Smallingerland een clusterverband aangegaan om te voldoen aan het aantal Boa's binnen de BOA-structuur. Hier is in OWO-verband dan ook voor gekozen omdat hiermee inzet gegarandeerd is.

Fries VTH-overleg

Het Fries VTH-overleg vindt een paar keer per jaar plaats. Hierin vindt op provinciaal niveau afstemming plaats tussen diverse bevoegde gezagen (gemeente, provincie en Wetterskip), FUMO, terreinbeheerders, politie en justitie. Omdat de reikwijdte zowel vergunningverlening als handhaving betreft en beleids- en operationele zaken nog wel eens door elkaar lopen, staat er altijd een groot scala aan onderwerpen op de agenda. Jaarlijks wordt er vanuit dit overleg provinciebreed een aantal meer themagerichte toezicht-/handavingsprojecten geïnitieerd. Voor zover deze projecten aansluiten bij de gemeentelijke prioriteitstelling en planning wordt deelgenomen aan deze projecten.

Veiligheidsregio Fryslân (VRF)

De advisering vergunningverlening brandveiligheid en de controles brandveiligheid zijn ondergebracht bij de Veiligheidsregio Fryslân. De controles brandveiligheid in OWO worden uitgevoerd door medewerkers van de Veiligheidsregio. Over de afhandeling van de controles zijn afspraken gemaakt tussen de Veiligheidsregio en de gemeente.

Integraal Veiligheidsoverleg (IVO)

Maandelijks vindt het integraal veiligheidsoverleg plaats. Hieraan nemen deel de burgemeester, de teamchef van de politie, de brandweercommandant en ambtelijke vertegenwoordigers van de vakgebieden handhaving, openbare orde en veiligheid en crisisbeheersing. In dit overleg vindt onder meer afstemming plaats tussen politie en handhaving en toezicht door de gemeente.

7.2 Gemeentelijke inrichtingen en activiteiten

Vergunningverlening en toezicht op de gemeentelijke inrichtingen (gemeentekantoor, milieustraat, zwembad, sporthallen e.d.) en werken (grond, groen) vindt plaats op dezelfde wijze als bij derden. Bij overtredingen wordt actie ondernomen.

8 Financiële en personele middelen

Voor de uitvoering van de handhavingsactiviteiten zijn middelen nodig. De activiteiten vragen inzet van personeel en er zijn financiële middelen nodig. Financiële middelen kunnen worden ingezet voor externe ondersteuning bijvoorbeeld in de vorm van expertise of voor het laten uitvoeren van onderzoek ten behoeve van handhaving. Tevens zijn financiële middelen nodig voor de aanschaf van apparatuur en zaken als persoonlijke beschermingsmiddelen.

De beschikbare personele en financiële middelen voor 2022 zijn vastgelegd in het vastgestelde jaarplan voor de OWO afdelingen en de 3 gemeentelijke begrotingen. De activiteiten zoals genoemd in het programma zijn hierop afgestemd.

Kort samengevat komen de personele middelen neer op het volgende:

Financiële en personele middelen OWO-VTH	fte	Middelen	Per gemeente
Formatie	41,18		13,43
flexibele schil		€ 142.000	€47.333
Materiële kosten		€ 215.000	€71.667

Tabel 11: Overzicht begrote middelen

De totale capaciteit en middelen in bovenstaande tabel zijn:

- exclusief de inzet door de FUMO voor het uitvoeren van de basistaken (o.a. zware milieucontroles);
- exclusief inzet programmamanager implementatie Omgevingswet

Uit de materiële kosten worden specialistische adviezen vergunningverlening en handhaving betaald. Denk aan adviezen over brandveiligheid, geluid- en bodemadviezen, constructieve veiligheid. Denk ook aan budget voor diverse handhavingskosten als handhavingsgereedschappen, kleding, schoenen e.d. en voor monsternamen, analyses en kleine kosten handhavingsacties.

Gedurende het jaar zal monitoring plaatsvinden en waar nodig zal bijgestuurd worden.

BIJLAGE I – Samenvatting planning 2022

Vergunningen WABO		Planning 2022
Bouw	Totaal omgevingsvergunning bouw	182
	Omgevingsvergunning bouw < € 10.000	34
	Omgevingsvergunning bouw €10.000 - 100.000	73
	Omgevingsvergunning bouw €100.000 - 1.000.000	67
	Omgevingsvergunning bouw > €1.000.000	8
Aanleg	Omgevingsvergunning aanleg	18
Afwijken bestemmingsplan	Binnenplanse afwijking	47
	Kruimelgeval afwijking	37
	Projectbesluit afwijking	2
Brandveiligheid	Brandveilig gebruik	3
Rijksmonument	Omgevingsvergunning rijksmonument	2
Overig monument	Omgevingsvergunning ander monument	5
Uitrit/uitweg	Omgevingsvergunning/Melding uitweg	27
Kap	Omgevingsvergunning kap	49
Advies ander gezag	Advisering Provincie/Ministerie mbt omgevingsvergunning	7
Vooroverleg	Vooroverleg	118
AIV	AIV WABO	145

Meldingen		Planning 2022
Sloop	Sloopmelding "particulier" KCC	38
	Sloopmelding "bedrijfsmatig"	93
Brandveilig gebruik	Gebruiksmelding	3
Milieu	Melding Activiteitenbesluit (gemeente)	46

Vergunningen bijzondere wetten		Planning 2022
Alcoholwet	Alcoholwetvergunning	3
	Toets aan de hand van de wet Bibob	1
	Melding Alcoholwet	4
	Ontheffing Alcoholwet	3
Wet op kansspelen	Kansspelautomaten en loterijvergunning incl. kansspelmelding	6

Vergunningen APV		Planning 2022
Evenement	Evenementenvergunning	13
	Evenementenmelding	46
Verkeer	Verkeersmaatregelen (o.a. verkeersregelaars)	0
Exploitatie	Exploitatievergunning	3
Standplaats	Standplaatsvergunning	20
Overige toestemmingen APV	Ontheffing sluitingstijd, carbid, geluid etc.	25
AIV	Algemene Informatie Vragen APV	90

Toezicht&Handhaving		Planning 2022
Wabo bouw	Toezicht bouw	180
	Toezicht brandveiligheid	45
	Klachten bouw	10
	Inrichtingseisen horeca	10
	Toezicht bouw gerelateerde projecten:	
	Kamerverhuur	5
	energieverbruik	10
	Ondermijning	10
Wabo Milieu	Toezicht controles	40
	Klachten milieu	20
	Projecten:	
	Agrarische bedrijven	20
	Afval	20
	Afvalwater	10
	Rommelerven	?
	Ondermijning	10
Publieke ruimte	Verschoven diensten	65
	Toezicht overlast honden (bijtincidenten)	7
	Wees voer- en vaartuigen	5
	Klachten BW/APV	250
	Controle vakantieparken	2
	DOR	15
	Wees voer- en vaartuigen	5
	Administratieve controles horeca/Wet op kansspelen	15

	Evenementen	20
	Projecten:	
	Ondermijning	15
	Leeftijdscontrole Mball	6
Groen & Buitengebied	Kapvergunningen	25
	Aanlegvergunningen	20
	Vuilwaterlozingspunten	1
	Mestopslag kopakkers	10
	Geconstateerde overtredingen	10
	Inpassingsplannen	4

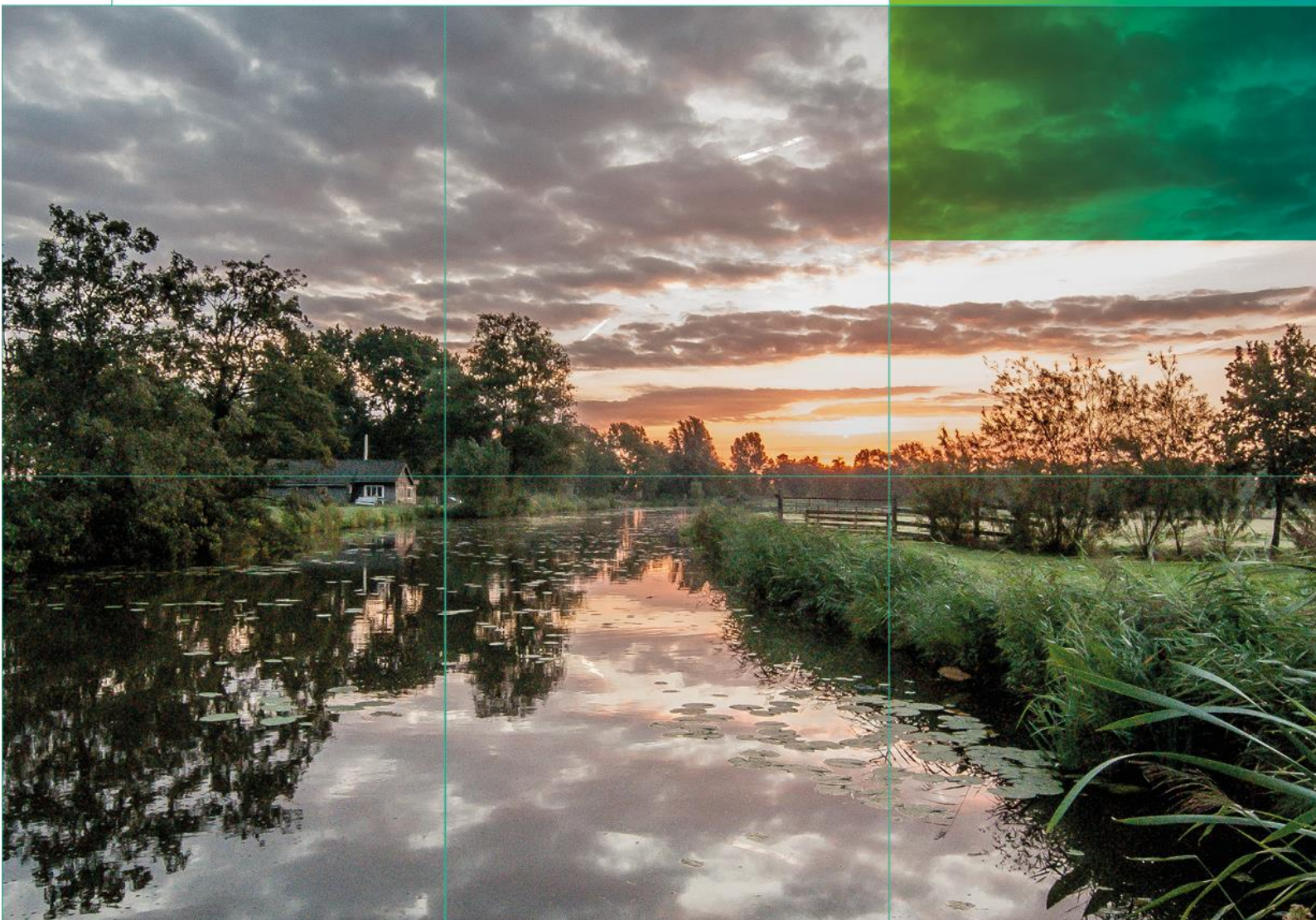
Juridische zaken		Planning 2022
Intrekken vergunning	Omgevingsvergunning intrekken	8
Zienswijzen	Wabo/APV	48
Bezwaarschrift	Wabo/APV	28
	Leges	13
Gedogen	Gedoogbeschikking	0
HH-beschikking	Voornemen tot handhaven	27
	Oplegging van definitieve last	8
Strafbeschikking	Uitschrijven strafbeschikking	2
Verzoek om Handhaving	Verzoek om handhaving	7
Raadvragen	Beantwoording raadvragen	2
Overige juridische zaken	Info verzoek, advies college/beleid etc	52
In gebreke stelling	Afhandelen van in gebreke stellingen	0

VEILIGHEIDSREGIO TOTAALOVERZICHT

Adviezen VRF	Adviezen VRF t.b.v. vergunningen brandveilig gebruik	5
	Adviezen VRF t.b.v. omgevingsvergunningen overig	5
Controles VRF	Periodieke controles brandveiligheid	53
	Overige controles brandveiligheid	83

Bijlage II Jaarprogramma VTH Fryslân basistaken 2022

**Jaarprogramma VTH Fryslân
basistaken 2022**

In opdracht van (de deelnemers)

Opgesteld door De Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing

Postbus 3347

8901 DH LEEUWARDEN

Titel Jaarprogramma VTH Fryslân basistaken 2022

Datum 27-12-2021

Status concept ter vaststelling door bevoegd gezagen

Versie 1.3

Contactpersoon Mariëlle Rodenburg, FUMO

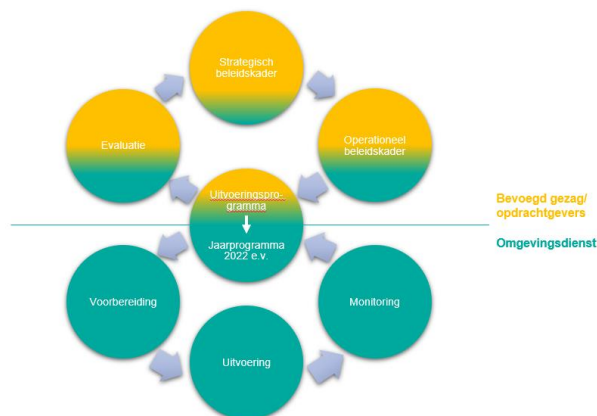
Inhoudsopgave

1. Inleiding	40
2. Kaders en uitgangspunten	41
3. Ontwikkelingen	43
4. Evaluatie 2020- vooruitblik evaluatie 2021	45
5. Middelen en focus	46
5.1 Focus in toezicht	47
6. Jaarprogramma VTH Fryslân basistaken 2022	51
6.1 Regionaal programma (toezicht)	51
6.2 Lokaal programma	52
6.2.1 Vervolg op project Fbup 2019/2020/2021	53
6.3 Programma ketentoezicht (regionaal uitgevoerd)	54
7. Programma collectieve taken	55
8. Monitoring, voortgang en evaluatie	57
9. Afstemming en samenwerking	58
Bijlage 1. Begrippenlijst	60
Bijlage 2. Lokale programma's per deelnemer	62
Weststellingwerf	63
Bijlage 3. Doorwerking VTH-beleid Fryslân	1

1. Inleiding

Voor u ligt het eerste jaarprogramma op basis van het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken¹ en het nieuwe sturings- en financieringsmodel. Dit jaarprogramma van de FUMO is de vervanger van het Fbup (Friesland breed uitvoeringsprogramma) dat in de afgelopen drie jaren de eerste aanzet gaf voor dit verplichte jaarprogramma op grond van het Besluit omgevingsrecht. Het Fbup was projectmatig van opzet en omvatte slechts een klein percentage van de totale basistaken. Dit jaarprogramma omvat alle basistaken.

Dit 'Jaarprogramma VTH Fryslân Basistaken 2022' (jaarprogramma) gaat over alle basistaken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving in Fryslân. Het is onderdeel van de BIG-8 beleidscyclus (beleid, programma, uitvoering, evaluatie en bijstelling enz.). De grondslag voor dit jaarprogramma ligt in artikel 7.3 van het Besluit omgevingsrecht (Bor).

Zoals gezegd is dit het eerste jaarprogramma dat is gebaseerd op het gezamenlijke VTH-beleidsplan, dat pas zeer recent is vastgesteld door bijna alle bevoegd gezagen, met het bijbehorende risicomodel van de Friese gemeenten en provincie. Dit betekent dat de aanpak en de opzet van het programma nieuw is en we te maken hebben met een aantal onbekendheden. Als professionele en lerende(!) organisaties moeten we met elkaar het jaarprogramma uitwerken en in de praktijk aanscherpen. De kwaliteit die we in het VTH-beleid Fryslân hebben geformuleerd zullen we in gezamenlijkheid moeten borgen en waarmaken in dit programma. Dit vraagt draagvlak, betrokkenheid en samenwerking van alle betrokken partijen.

Totstandkoming en vaststelling

Dit programma is opgesteld door de FUMO op basis van de uitgangspunten zoals deze zijn bepaald in afstemming met een vertegenwoordiging van alle deelnemende gemeenten. Een aantal projecten uit het Fbup21 loopt door. Deze worden in 2022 afgerond en zijn als zodanig ook opgenomen in dit programma. Een concept van het jaarprogramma is besproken in het Vakoverleg² van 4 november 2021 en het VTH-managementoverleg³ van 10 november 2021. Op 16 december 2021 heeft het AB FUMO ingestemd met het jaarprogramma en vervolgens doorgeleid naar de colleges van B&W en GS voor vaststelling. Na deze instemming door het AB heeft de FUMO een fout geconstateerd in de risicoanalyse die is gebruikt voor het opstellen van het jaarprogramma. De correctie hiervan is verwerkt in de voorliggende gewijzigde versie van het 'Jaarprogramma VTH Fryslân Basistaken 2022'. Na vaststelling kunnen de colleges het jaarprogramma desgewenst gebruiken voor het informeren van gemeenteraden en Provinciale Staten.

Doel en reikwijdte

Het programma laat zien aan het dagelijks bestuur, het algemeen bestuur, de colleges van burgemeester en wethouders van de Friese gemeenten en Gedeputeerde Staten van Fryslân wat zij van de FUMO mogen verwachten aangaande de uitvoering van de reguliere VTH taken voor inrichtinggebonden en niet-inrichtinggebonden basistaken (zoals toezicht Besluit bodemkwaliteit (Bbk) en sloop-asbest). Ook is het programma voor ketentoezicht in hoofdlijnen opgenomen in dit jaarprogramma en een nadere uitwerking van de collectieve uren opgenomen in de begroting 2022. Het programma omvat niet de uitvoering van de VTH-taken voor BRZO⁴-bedrijven, de uitvoering

¹ Anno oktober 2021 is dit beleid door bijna alle betrokken deelnemers vastgesteld in 2022, één gemeente heeft het beleid nog niet vastgesteld.

² Opvolger van het OGO (Opdrachtgeversoverleg) en onderdeel van de nieuwe Governance FUMO.

³ Nieuw overleg o.g.v. de nieuwe Governance FUMO tussen management FUMO en VTH-managers van de deelnemers.

⁴ Brzo = Besluit risico's zware ongevallen

hiervan ligt bij de Omgevingsdienst Groningen. Ook is in het jaarprogramma geen rekening gehouden met de impact van de Omgevingswet. Dit is nader toegelicht in H-3 pagina 8 'Omgevingswet'.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de kaders waarbinnen en de uitgangspunten op basis waarvan het jaarprogramma is opgesteld. In hoofdstuk 3 zijn de ontwikkelingen voor 2022 en de komende jaren beschreven. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 kort ingegaan op de evaluatiepunten uit het Fbup 2020 met een klein doorkijkje naar de evaluatie van het Fbup 2021. De beschikbare middelen en de focus die gelegd worden bij de uitvoering overeenkomstig de beschikbare middelen komt aan bod in hoofdstuk 5. Het jaarprogramma bestaat uit een regionaal en lokaal programma. Dit ligt in lijn met het nieuwe sturings- en financieringsmodel FUMO. Daarnaast is ook het programma voor ketentoezicht voor 2022 opgenomen. Alle drie de programma's worden beschreven in hoofdstuk 6, waarna in hoofdstuk 7 het programma voor de uitvoering van de collectieve taken volgt. Het jaarprogramma sluit af met de wijze waarop de FUMO monitort en evalueert en met welke partijen wordt afgestemd en samengewerkt in hoofdstuk 8 respectievelijk hoofdstuk 9. Aanvullend hierop is per individuele opdrachtgever het lokale jaarprogramma voor de basistaken nader uitgewerkt in bijlage 2.

2. Kaders en uitgangspunten

Begroting FUMO 2022

In de vergadering van het algemeen bestuur van 10 december 2020 is het voorstel voor een nieuw sturings- en financieringsmodel vastgesteld. De begroting van 2022 is op basis van dit nieuwe model opgesteld. De belangrijkste uitgangspunten van dit model zijn:

Tabel 1: Uitgangspunten sturings- en financieringsmodel FUMO

Taakgebied	Omschrijving financieringswijze
Inrichting gebonden basistaken - regulering	<ul style="list-style-type: none"> In samenspraak met de deelnemers wordt per product uit de producten en dienstencatalogus FUMO (PDC) een inschatting gemaakt van het aantal te verwachten producten Het aantal verwachte producten x het kengetal = aantal begrote uren In samenspraak met de deelnemers worden uren opgenomen voor informatieverstrekking, maatwerk en onvoorzien. Het totaal aantal uren x het integrale uurtarief = deelnemersbijdrage
Inrichting gebonden basistaken - Toezicht	<ul style="list-style-type: none"> Het aantal inrichtingen x kengetal x frequentie = aantal basistaakuren In samenspraak met de deelnemers worden uren opgenomen voor onvoorzien, maatwerk en indien gewenst een hoger ambitieniveau. Aantal basistaakuren x integrale uurtarief = deelnemersbijdrage voor inrichtinggebonden basistaken;
Niet-inrichting gebonden basistaken besluit VTH	<ul style="list-style-type: none"> Voor meldingen sloop/asbest en Bbk wordt in samenspraak met de deelnemers per product een inschatting gemaakt van het aantal te verwachten ingediende meldingen. Het aantal verwachte producten x het kengetal x het integrale uurtarief = deelnemersbijdrage. Voor toezicht sloop/asbest en Bbk: het aantal meldingen x kengetal x frequentie = aantal toezichtsuren Bbk en asbest/sloop. Dit maal het integrale uurtarief = deelnemersbijdrage. Voor handhaving wordt uitgegaan van dezelfde aantallen als in

	de begroting van 2021.
Collectieve taken	<ul style="list-style-type: none"> • In voorliggende begroting is 2.150 uur opgenomen voor collectieve taken⁵; • Deze uren zijn naar rato van de deelnemersbijdrage voor basistaken verdeeld over de deelnemers.

De begroting FUMO 2022 vormt het financiële kader. Daarin zijn de beschikbare uren en middelen (en het aantal inrichtingen) vastgelegd voor de basistaken. Het jaarprogramma VTH Fryslân basistaken (hierna jaarprogramma) past binnen dit (financiële) kader (dat is conform de gemaakte afspraak in het VTH-beleid Fryslân).

De begroting 2022 is gebaseerd op basis van de nieuwe kengetallen die zijn opgenomen in de PDC FUMO 2022⁶. Voor het kunnen werken op basis van kengetallen moeten aan een aantal randvoorwaarden worden voldaan. Deze randvoorwaarden zijn een uniform mandaat, kwaliteit van de dossiers en de ondersteunende systemen op orde en een goede onderlinge afstemming waarin vertrouwen naar voren komt⁷. Gezien de voortgang van het proces van invulling van deze drie randvoorwaarden is de kans zeer realistisch dat op 1 januari 2022 niet aan deze randvoorwaarden wordt voldaan. De consequentie hiervan is dat de kengetallen waarop de begroting is gerealiseerd nog niet haalbaar zijn⁸. Een naheffing kan niet worden uitgesloten overeenkomstig het nieuwe sturings- en financieringsmodel waarbij aan het einde van het begrotingsjaar 2022 e.v. wordt afgerekend op basis van de daadwerkelijke besteding van uren⁹. Ook wordt door dezelfde redenen niet uitgesloten dat het geprognostiseerde aantal toezichtscontroles niet wordt behaald.

VTH-beleid Fryslân voor de basistaken

Het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken is in 2020 opgesteld. Dit nieuwe beleid gaat uit van 'budgetneutraal', dit betekent dat de uitvoering van de basistaken niet meer of minder gaat kosten als gevolg van het nieuwe beleid. Het VTH-beleid Fryslân voor de Basistaken geldt als ondergrens: meer mag wel, minder niet. Het nieuwe beleid heeft de instemming van het bestuurlijk Fries VTH-overleg. Vaststelling door het college van GS en alle Friese gemeenten heeft inmiddels¹⁰ plaatsgevonden. Voor 2022 is het VTH-beleid Fryslân¹¹ als uitgangspunt beschouwd voor de uitvoering van de basistaken.

In het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken (2020) zijn meerjarige doelen met betrekking tot de fysieke leefomgeving vastgelegd. De activiteiten in dit programma dragen bij aan het bereiken van deze doelen. In bijlage 3 is samengevat weergegeven op welke wijze met dit jaarprogramma invulling is gegeven aan de prioriteiten uit dit VTH-beleid.

Risicogericht werken

Het jaarprogramma gaat uit van risicogericht werken. Hiervoor is op verzoek van de deelnemers een risicomodel opgesteld door Arena Consulting dat niet alleen uitgaat van de standaard criteria zoals (natuur, financieel, gezondheid, imago, ed.), maar ook bijvoorbeeld rekening houdt met het naleefgedrag en de laatste keer dat een inrichting op het gebied van toezicht is bezocht (achterstallig 'onderhoud' kost extra tijd in geval er geen of summier toezicht is gehouden). De uitvoering van de toezichthoudende taken richt zich op risico's en draagt bij aan de beleidsdoelen uit het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken.

Besluit omgevingsrecht (Bor): eisen aan organisatie en uitvoering

⁵ In de begroting 2022 zijn 2.150 uur aan collectieve taken opgenomen. Daarnaast zijn in de begroting voor een andere collectieve taak 'ketentoezicht' uren opgenomen.

⁶ Vastgesteld door het algemeen bestuur in uw vergadering van 10 december 2021.

⁷ Zie o.a. pagina 11 van het sturings- en financieringsmodel FUMO en pagina 7 van de PDC FUMO.

⁸ Zie ook het rapport van Seinstra Van de Laar 'onderzoek en voorstel kengetallen FUMO' uit 2019.

⁹ Voor de uitvoering van de basistaken vindt in de financieringssysteematiek die geldt voor 2021 geen afrekening plaats, met uitzondering van de taken sloop-asbest en Besluit bodemkwaliteit, daar wordt in 2021 wel al voor afgerekend.

¹⁰ Tijdens het opstellen van het Jaarprogramma VTH Fryslân 2022 moest nog één gemeente het VTH-beleid Fryslân vaststellen. Anno 17 november 2021 hebben alle bevoegd gezagen het VTH-beleid Fryslân vastgesteld.

¹¹ Het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken omvat ook het hierbij behorende addendum.

- *Scheiding van vergunningverlening en toezicht en handhaving:* De afzonderlijke afdelingen toetsing en vergunningverlening en toezicht & handhaving waarborgen een scheiding tussen de taken in het kader van vergunningverlening enerzijds en toezicht en handhaving anderzijds. Hiermee is gewaarborgd dat de medewerkers en het management verantwoordelijk voor een vergunning niet ook toezicht houdt of handhaaft op diezelfde vergunning.
- *Periodieke roulatie:* Om te voorkomen dat na verloop van tijd de toezichthouder te lang verantwoordelijk is voor handhaving van eenzelfde inrichting, worden medewerkers periodiek gerouleerd over de inrichtingen.
- *24-uurs bereikbaarheid:* Met de milieuklachtentelefoon wordt 24 uren bereikbaarheid voor klachten en calamiteiten gerealiseerd. Er is een consignatiedienst verantwoordelijk voor het afhandelen van klachten. Iedereen die een klacht heeft op het gebied van milieu kan 24/7 deze milieuklachtentelefoon bellen. Alle klachten worden opgepakt of er wordt voor gezorgd dat de verantwoordelijke instantie de klacht in goede orde ontvangt. Dit vergt ook bereikbaarheid van die instanties buiten kantooruren! De FUMO heeft (nog) geen rol in de crisisorganisatie (rampenbestrijding en/of crisisbeheersing binnen de GRIP-fasen) in geval van een crisis/calamiteit.

Type doelen

Bij elk branche-aanpak worden doelen geformuleerd. Waar mogelijk worden, in lijn met het rapport "Meetbare handhavingsdoelstellingen"¹², naast input- en prestatiedoelen, ook nalevingsdoelen of milieudoelen gesteld. Input- en prestatiedoelen zeggen iets over de inzet (input) en geleverde prestaties (bijvoorbeeld aantal verleende vergunningen, aantal uitgevoerde controles). Naleving- en milieudoelen zeggen iets over het effect van taakuitvoering op een doelgroep (bijv. naleefgedrag) en op de fysieke leefomgeving (bijv. veiligheid, milieukwaliteit, e.d.). Het formuleren en monitoren van naleving- en milieudoelen is lastig, omdat het verband tussen taakuitvoering en de doelstellingen complex en veelzijdig is. Wel zijn dit soort doelen onze 'stip op de horizon'; we accepteren dat we hierin 'lerende' zijn.

3. Ontwikkelingen

Hieronder staan ontwikkelingen die invloed hebben op meerdere milieuthema's en producten en diensten van de FUMO.

Omgevingswet

Op 1 juli 2022 treedt de Omgevingswet in werking¹³. Dan moet de FUMO klaar zijn om volgens en in de geest van de Omgevingswet te werken. Waar voor de gemeentelijke omgevingsvisie en het omgevingsplan een overgangsfase geldt, is die er voor het uitvoerende werk niet. In de afgelopen periode is steeds duidelijker is geworden dat een goede invoering van het nieuwe stelsel draait om samenwerking tussen overheden in de keten, anders werken en nieuwe afspraken daarover maken. Daar wordt hard aan gewerkt in het kader van De Fryske Aanpak. Daarnaast brengt de Omgevingswet veranderingen met zich mee in bevoegdheden en het takenpakket van deelnemers. Deze veranderingen leiden ook tot wijzigingen/verschuivingen in het takenpakket dat deelnemers bij de FUMO onderbrengen. Voor de deelnemers is relevant hoe de taakverdeling tussen hen en de FUMO wordt. Deze veranderingen werken structureel door in de begrotingen van de FUMO en vervolgens dus ook in het jaarprogramma van de FUMO. De FUMO stuurt aan op een gezamenlijk overleg om de wijzigingen die het basistakenpakket onder de Omgevingswet met zich meebrengt zo snel mogelijk in kaart te brengen om hieraan vervolgens vorm en inhoud te geven.

De voorbereiding op de Omgevingswet gaat in Fryslân door. Voor wat betreft de implementatie binnen de eigen organisatie kan de FUMO dat zelf, maar voor een belangrijk deel kan dat alleen in samenwerking met onze deelnemers binnen De Fryske Aanpak. Bij het opstellen van dit

¹² "Meetbare handhavingsdoelstellingen", K+V (2004), een gezamenlijk product van het Ministeries van VROM, Verkeer en Waterstaat, IPO, VNG en de UvW.

¹³ (Definitieve) besluitvorming hieromtrent is ten tijde van het opstellen van dit jaarprogramma aanstaande.

jaarprogramma is een deel van de benodigde informatie met betrekking tot de implementatie van de Omgevingswet van de deelnemers nog niet beschikbaar. Hierdoor is nog niet duidelijk wat de impact is voor de werkwijze en informatievoorziening van de FUMO. Dit betekent dat de voorliggende jaarprogramma nog geen rekening houdt met de nieuwe Omgevingswet.

Versterking VTH stelsel

De afgelopen jaren is geregeld onderzoek gedaan naar het VTH-stelsel. In het rapport 'Om de leefomgeving, Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur' concludeert de commissie Van Aartsen, dat het VTH-stelsel niet goed functioneert en niet voldoet aan de oorspronkelijke bedoeling van de commissie Mans. De commissie Van Aartsen geeft in dit rapport tien aanbevelingen om het landelijke stelsel van omgevingsdiensten en de kwaliteit van toezicht en handhaving te verbeteren. Daarnaast zijn er in de afgelopen periode nog meer rapporten verschenen over het VTH-stelsel. De conclusies en aanbevelingen daarvan liggen grotendeels in lijn met die van Van Aartsen. Op 7 september jl. heeft de commissie voor Infrastructuur en Waterstaat van de Tweede Kamer gedebatteerd over deze aanbevelingen. De commissie roept op – gelet op de grote urgentie – om op korte termijn met verbeteringen te komen die het stelsel versterken. De urgentie blijkt ook uit 'het document op hoofdlijnen' van de VVD en D66 waar een verbetering voor de uitvoering VTH leefomgeving expliciet wordt benoemd. Deze aanbevelingen kunnen gevolgen hebben voor de uitvoering van de (basis)taken door de FUMO. De vereniging van directeuren van de Omgevingsdiensten (ODNL) heeft hierover contact met het ministerie, IPO en VNG en een impulsbrief geschreven met aanbevelingen om te komen tot nadere invulling van alle verbeteringen die zijn aangereikt.

LHS/BOA inzet

Het VTH-beleid Fryslân heeft als uitgangspunt (overeenkomstig de landelijke afspraken) toepassing van de Landelijke Handavingsstrategie (LHS). In navolging hierop krijgt dit in 2022 binnen de FUMO meer vorm. Doelstelling is uniformere toepassing van de LHS binnen het werkgebied van de FUMO. Dit zal er toe leiden dat de toezichthouders de LHS beter invullen en daarover meer afstemming met de BOA-coördinator plaats vindt. Niet kan worden uitgesloten dat door een betere toepassing van de LHS de noodzakelijke inzet van BOA-capaciteit en bijbehorende ondersteuning groeit. Zeker in relatie met een goed gepositioneerd ketentoezicht binnen de FUMO kan dit leiden tot een voorstel voor uitbreiding van de boa-formatie.

De boa's van de FUMO kunnen meerdere strafrechtelijke instrumenten inzetten. Inzet van één van de strafrechtelijke handavingsinstrumenten, de bestuurlijke strafbeschikking milieu, is een autonome bevoegdheid van de FUMO. Niet strafrechtelijk optreden kan leiden tot rechtsongelijkheid, verslechtering van het naleefgedrag en is in strijd met het VTH-beleid Fryslân.

Coronacrisis

De uitbraak van het coronavirus in 2020 heeft grote gevolgen gehad voor de bedrijven in Nederland. Inmiddels is de anderhalve-meterrichtlijn afgeschaft en mag je met een coronapas bij veel openbare gelegenheden weer naar binnen. De FUMO blijft bedrijven controleren, uiteraard met inachtneming van alle veiligheidsmaatregelen.

Evaluaties uitvoeringstaken sloop-asbest en Besluit bodemkwaliteit

Voor de niet inrichtinggebonden taken op het gebied van sloop-asbest en Besluit bodemkwaliteit (Bbk) wordt sinds 2020 al risicogericht toezicht gehouden. De uitgangspunten hiervoor zijn opgenomen in het VTH-beleid Fryslân. Halverwege 2021 heeft voor beide taken een interne evaluatie plaatsgevonden. Uit deze interne evaluaties blijkt dat de FUMO binnen de huidige kengetallen niet de kwaliteit kan leveren die zij wenst te leveren om te voldoen aan de uitgangspunten en kaders uit het inmiddels vastgestelde VTH-beleid Fryslân. Een lean-werkproces is tijdens de evaluaties tot stand gekomen dat is voorzien van realistische kengetallen. Dit conform het uitgangspunt van het nieuwe sturings- en financieringsmodel FUMO. De evaluatie kent drie mogelijke uitkomsten¹⁴:

1. De kengetallen worden aangepast waardoor voldaan kan worden aan de kaders in het VTH-beleid Fryslân,
2. De kengetallen blijven gelijk waarbij de kaders in het VTH-beleid Fryslân worden bijgesteld, of

¹⁴ Uitgaande van de begrote aantallen heeft uitkomst één een hogere deelnemersbijdrage tot gevolg, de deelnemersbijdrage blijft bij uitkomst twee gelijk en bij uitkomst drie wordt de deelnemersbijdrage iets hoger.

3. De kengetallen en de toezichtfrequentie in het VTH-beleid Fryslân worden aangepast (om financiële effecten te beperken).

De evaluaties zijn conform planning in procedure gebracht (conform de nieuwe governance structuur), er is echter nog geen overeenstemming bereikt.

Gekwalificeerd personeel

We hebben te maken met een 'overspannen' arbeidsmarkt. Dit geldt voor diverse arbeidssegmenten en ook voor de deelnemers van de FUMO. De vraag naar goed gekwalificeerde medewerkers is momenteel hoger dan het aanbod. Deze ontwikkeling is ook waarneembaar bij andere omgevingsdiensten. Het gevolg hiervan is dat vacatures langer openstaan dan gewenst en/of de (tijdelijke) inzet van medewerkers op inhuurbasis wordt verhoogd. FUMO is gedwongen zij-instromers of nog niet gekwalificeerde medewerkers aan te nemen. De focus ligt op competenties en minder op relevante vakkennis. Dit betekent wel dat deze werknemers gemiddeld genomen na opleiding en begeleiding pas na circa 6 maanden op 'vlieghoogte' zijn. Dit vergt veel extra tijd, met name ook voor de ervaren medewerkers die nieuwe collega's moeten inwerken. Uiteraard probeert de FUMO zoveel mogelijk rekening te houden met de Kwaliteitscriteria 2.2. Met betrekking tot het vraagstuk rondom een krappere wordende arbeidsmarkt, wordt door de FUMO de verbinding met deelnemers, partners, andere omgevingsdiensten en opleidingsinstituten gezocht om te zorgen dat onze producten en diensten kunnen worden geleverd.

Boaregistratiesysteem

De verwerking en opslag van gegevens die vallen onder de werkingssfeer van de Wet politiegegevens (Wpg) vindt op dit moment plaats in een afgeschermd gedeelte van LEEF. Het betreft hier veelal de boa/strafrechtzaken. Voor de verwerking en opslag van Wpg-informatie zijn echter slechts twee systemen goedgekeurd in Nederland, namelijk het justitieel systeem en het (commerciële) Boaregistratiesysteem (BRS) dat beheerd wordt door Natuurnetwerk BV. Er dient vooruitlopend op audits die gaan plaatsvinden door de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) een transitie plaats te vinden van Wpg-info vanuit LEEF naar BRS. Op dit moment wordt aan die transitie gewerkt. De FUMO heeft ten behoeve van de verwerking van de Bestuurlijke strafbeschikking milieu (BSBm) al een (beperkt) inlogaccount bij BRS en is dus al klant van Natuurnetwerk BV. Voor de genoemde transitie is een uitbreiding van dit account en autorisatie van alle medewerkers die Wpg-info verwerken in voorbereiding. De transitie moet uiterlijk in 2022 afgerond worden.

Milieucriminaliteit/Ondermijning

Milieucriminaliteit heeft verstrekende gevolgen voor de wereld waarin we wonen en waar we deel van uitmaken. De effecten van milieucriminaliteit zijn niet altijd (direct) zichtbaar, maar hebben zeer grote en ondermijnende gevolgen voor de leefomgeving, economie en maatschappij. De gezondheid van mens en dier en de vitaliteit van het milieu worden aangetast door bijvoorbeeld vervuilde grond of water, door illegale lozingen van afval of gevaarlijke stoffen, mestfraude, illegale gewasbeschermingsmiddelen en het verwerken van (chemisch) afval in diervoeder of scheepsbrandstoffen. Het plegen van milieucriminaliteit is lucratief (oneerlijke concurrentievoordelen) en er is volop gelegenheid door te weinig toezicht en opsporing en vervolging (dreigingsbeeld milieucriminaliteit 2021). Ook over dit onderwerp zijn er inmiddels meerdere rapporten opgeleverd onder andere vanuit de Evaluatie Berenschot en het CCV rapport "De markt de baas", met als laatste het reeds aangehaalde rapport 'Dreigingsbeeld milieucriminaliteit 2021. Dit dreigingsbeeld alsmede de recente rapporten van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, de commissie Van Aartsen en de Algemene Rekenkamer tonen aan dat de aanpak van milieucriminaliteit in de praktijk te wensen over laat. Toezicht, opsporing en vervolging zijn te weinig slagvaardig, de opsporing is gefragmenteerd, vervolging en berechting duren te lang en de uiteindelijke sancties zijn vaker niet dan wel afschrikwekkend. Grote vermijdbare milieuschade is het gevolg. Samenwerking met ketenpartners is hierin van essentieel belang. Binnen de regio heeft de provincie Fryslân de spreekwoordelijke bal opgepakt en zal komen met een plan van aanpak op het gebied van ondermijning.

7 4. Evaluatie 2020- vooruitblik evaluatie 2021

In Fryslân wordt steeds meer volgens de beleidscyclus (BIG-8) gewerkt. Tegelijkertijd is er nog een slag te maken. Onderdelen uit de BIG-8 ontbreken nog. In 2019 is een Fryslân brede omgevingsanalyse opgesteld. De omgevingsanalyse biedt informatie en handvatten voor het maken van keuzes rondom de VTH-opgaven waar de partners in Fryslân individueel en gezamenlijk voor staan. In 2020 is het VTH-beleid Fryslân voor de Basistaken opgesteld en is de keuze voor een Risicomodel gemaakt. Met het Fbup21 werd nog niet geheel voldaan aan de eis uit het Bor van een 'uniform uitvoeringsprogramma voor de basistaken', maar het vormde wel een aanzet daartoe. Met voorliggend jaarprogramma voldoet de FUMO aan de eisen die zijn gesteld in het Bor.

Conclusies en aanbevelingen Fbup 2020

Hieronder zijn de belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit het Jaarverslag Fbup20 opgenomen:

- Een projectmatige en risicogerichte aanpak van de basistaken is van grote toegevoegde waarde. Het projectmatig werken stimuleert medewerkers om hun taak risico- en doelgericht te formuleren en op een slimme en efficiënte manier uit te voeren. Daarom wordt aanbevolen deze aanpak voort te zetten, naast de uitvoering van reguliere controles volgens een vaste frequentie en een puur vraag-gestuurde vergunningverlening;
- Doorontwikkeling van het projectmanagement is van belang. Aandachtspunten:
 - Goede afbakening, gericht op 'compacte projecten' en afronding conform planning;
 - Expliciete keuzes over uitbreiding, vervolg (of afschaling) van projecten;
 - Tussentijdse monitoring, reële evaluatie en tijdige bijsturing;
 - Reële, haalbare omvang van projecten, in relatie tot regulier werk
 - Formulering toetsbare en haalbare (naleef)doelen;
- De kwaliteit verbeteren van de informatie in LEEF en de Portal.

De grondslag voor de risicogerichte aanpak is gelegd in het VTH-beleid Fryslân¹⁵. In het onderliggende jaarprogramma is naast de begroting en het nieuwe sturings- en financieringsmodel, dit beleid als uitgangspunt gehanteerd. De verbetering van LEEF en de Portal heeft ook in 2022 de aandacht en wordt projectmatig opgepakt (geen onderdeel van het jaarprogramma, wel onderdeel van het verbeterprogramma FUMO 2.0). De doorontwikkeling van projectsturing en -management pakken we op in de lijn (vastleggen verantwoordelijkheden, meer aandacht voor sturing- en monitoringsmomenten e.d.).

De verwachting is dat een klein aantal van de projecten uit het Fbup 2021 niet afgerond kunnen worden in 2021. Het gaat dan met name om vervolgacties zoals hercontroles naar aanleiding van eerder uitgevoerd toezicht. Het project net-niet BRZO¹⁶ vraagt met name nog aandacht op het gebied van vooroverleg en vergunningverlening. Het toezicht dat volgt op het vergunningsverleningsproces is regulier toezicht.

5. Middelen en focus

Op 8 juli 2021 is door het algemeen bestuur de begroting 2022 vastgesteld. Dit jaarprogramma gaat uit van deze begroting als financieel kader, zie hoofdstuk 2. Daarmee is de financiële uitvoerbaarheid van het programma geborgd.

Op basis van onze begroting 2022 is het aantal productieve uren voor het primaire proces basistaken van onze organisatie bepaald.

Tabel 2: De beschikbare productieve uren basistaken in 2022

Beschikbare uren 2022

¹⁵ Anno oktober 2021 is dit beleid door bijna alle betrokken deelnemers vastgesteld in 2022, één gemeente heeft het beleid nog niet vastgesteld.

¹⁶ Bedrijven waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn bóven een bepaalde drempelwaarde, vallen onder de werking van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (BRZO-2015/Seveso III). Het project gaat over bedrijven die net niet voldoen aan deze voorwaarden.

Regulerings taken (vergunningen en meldingen)	35.543
Toezicht inrichting gebonden	30.079
Handhaving	4.080
Niet-inrichting gebonden basistaken	20.449
Ketentoezicht	5.440
Collectieve taken	2.150

7.1 5.1 Focus in toezicht

Binnen het gegeven kengetal is het niet mogelijk om toezicht te houden op alle regels die gelden voor het uitvoeren van een activiteit/het voeren van een inrichting. Om inzicht te geven in waar de FUMO dan wel op let zijn in onderstaande tabel (tabel 3) voor de inrichtinggebonden taken per branche de focuspunten aangegeven voor een integrale controle en indien van toepassing het te controleren aspect bij een aspectcontrole. Een integrale controle betekent niet dat alles wordt gecontroleerd, ook dan is een keuze gemaakt van onderwerpen die opgepakt worden. Deze vorm van controle is wel uitgebreider dan een aspectcontrole. Bij een enkele branche zal gelet op het risico geen aspectcontrole plaatsvinden, alleen een integrale controle of andersom alleen een aspectcontrole. 26 branches (waar mogelijk zijn branches uit de risicoanalyse samen gevoegd) en één activiteit zijn onderscheiden voor het bepalen van de focuspunten. Voor het bepalen van deze focuspunten is aangesloten bij de risicoanalyse per branche/activiteit die onderdeel uitmaakt van het VTH-beleid Fryslân.

Voor de niet-inrichting gebonden toezichttaken wordt sinds 2020 al risicogericht gewerkt. De uitgangspunten zijn hiervoor opgenomen in het VTH-beleid Fryslân¹⁷.

Argumenten voor en kanttekeningen bij het risicogericht werken.

Het gevolg van het risico gericht houden van toezicht is dat de FUMO meer toezichtcontroles kan uitvoeren en de FUMO dus ook vaker bij bedrijven in beeld komt. De schaarse middelen als mensen en geld worden op een efficiënte manier ingezet. Dit in overeenstemming met het sturings- en financieringsmodel FUMO en het VTH-beleid Fryslân. Door dit risicogericht te doen kan gestuurd worden op de 'belangrijkste' risico's conform de analyse uit het VTH-beleid.

Het risico gericht werken heeft echter ook tot gevolg dat de werkelijke uitvoering van een activiteit door een bedrijf of een organisatie die niet valt onder het risico gericht toezicht houden slechter kan zijn dan verondersteld omdat zo hiervoor beschreven niet op alle aspecten wordt toegezien. Dit brengt risico's met zich mee op gebieden als hinder/leefbaarheid, volksgezondheid, flora en fauna, financiële veiligheid, economische veiligheid en de fysieke veiligheid. Echter dat is een logische kanttekening bij het risicogericht werken. Ook de houder van een inrichting/uitvoerder kan denken dat de uitvoering van het werk plaatsvindt conform de regels, dit kan achteraf niet het geval zijn. Dit vraagt zorgvuldige communicatie zowel mondeling als schriftelijk. Daarnaast zorgt met name het uitvoeren van een aspectcontrole ervoor dat de FUMO over minder actuele informatie beschikt over een bedrijf/inrichting die in het kader van het toekomstige omgevingsstelsel wel relevant zou kunnen zijn. Bijvoorbeeld voor het maken van omgevingsanalyses die nodig zijn bij het opstellen van een omgevingsplan of een vergunning.

Sturen op datakwaliteit

Eén van de doelstellingen uit het VTH-beleid Fryslân is '*Verbetering van de gegevenskwaliteit van de voornaamste risicovariabelen, zodat het informatie gestuurd risicomodel voor de clusters van basistaken optimaal kan functioneren*'. Voor het verbeteren van de datakwaliteit in het zaakstelsel LEEF loopt een apart project onder FUMO 2.0. Aanvullend hierop worden met ingang van 2022 overeenkomstig het plan 'Actualisatie & beheer inrichtingenbestand FUMO (basistaken)¹⁸, fase 2 de branche en zoveel mogelijk activiteiten per inrichting of locatie in kaart gebracht bij het fysiek bezoeken van een locatie. De outcome van de streetpotter en de inzet van de het AI systeem die aan de inrichtingen een set van meest waarschijnlijke activiteiten heeft gekoppeld, worden tijdens een controle door een toezichthouder geverifieerd en de nog ontbrekende informatie achterhaald. Ook

¹⁷ Zie met betrekking tot deze uitgangspunten ook hoofdstuk 3 '*Evaluaties uitvoeringstaken sloop-asbest en Besluit bodemkwaliteit*'

¹⁸ Vastgesteld door het algemeen bestuur FUMO op 1 april 2021.

wordt bijvoorbeeld bij inrichtingen waar dieren verblijven het aantal dieren genoteerd. Op deze wijze wordt een verbeter slag gemaakt in de kwaliteit van de gegevens die de FUMO heeft per inrichting.

Tabel 3: Focusgebieden per branche op het gebied van toezicht

Branche	Hoogste risicoscore VTH-beleid	Focus aspectcontrole 2022	Focus integrale controle
Afval	Luchtkwaliteit & geur, bodemkwaliteit, waterkwaliteit		Controle op bodembeschermende voorzieningen, administratief toezicht op wat mag er nu en wat ligt er in praktijk, voorlichting energie
Akkerbouw- en landbouw	Waterkwaliteit	controle op bodembedreigende activiteiten zijnde afspuiten van machines = bodembedreigende voorziening die bedreigend kan zijn voor het grondwater/ oppervlaktewater.	controle op bodembedreigende activiteiten, voorlichting energie (geen geluid meer!)
Glas en tuinbouw	Waterkwaliteit	Controle op lozingen	Controle op lozingen, emissies, energiegebruik (voorlichting) (geen gevaarlijke stoffen), voorlichting energie
Veehouderij I intensief (meestal IPPC) grondgebonden varkens en pluimvee	Geluid, luchtkwaliteit & geur, gezondheid	Controle stalsysteem (incl. beperkt aantal punten luchtwasser) en het aantal dieren	Controle luchtkwaliteit (terugdringen ammoniak), stalsysteem (luchtwasser volledig), aantal aanwezige dieren, voorlichting energie
Veehouderij II overige veehouderij met aanwezigheid van dieren (waaronder melkvee melk eieren vlees bont)	Luchtkwaliteit & geur, gezondheid	Controle stalsysteem en het aantal dieren	Controle luchtkwaliteit (terugdringen ammoniak), controle stalsysteem, aantal aanwezige dieren + mestopslag, voorlichting energie
Vergisters en mestverwerkers ¹⁹	Risico's voor de fysieke bebouwing, kwaliteit van de leefomgeving (geur, geluid, luchtkwaliteit)		Controle warmtekrachtkoppeling als die er nog is, luchtwasser, invoergegevens, monitoringsgegevens, keuring van de silo, opslag van vaste invoerproducten, geuronderzoeken, voorlichting energie
Bouwnijverheid	Externe veiligheid geluid, luchtkwaliteit & geur, bodemkwaliteit	Controle opslag gevaarlijke (afval)stoffen	Controle opslagen gevaarlijke stoffen, bodembedreigende activiteiten, opslag van afval, voorlichting energie
Detailhandel en dienstverlening		Controle opslag gevaarlijke (afval)stoffen / energie koeling bij geen gevaarlijke stoffen	Controle koeling, gevaarlijke stoffen en indien aanwezig stookinstallaties, voorlichting energie
Fokken en houden van dieren (niet zijnde veehouderij) + verblijven	Luchtkwaliteit & geur, gezondheid	Controle stalsysteem + aantal dieren	Controle stalsysteem + aantal dieren + opslag bodembedreigende stoffen, voorlichting energie
Groothandel, distributiecentra en opslagbedrijven	Externe veiligheid, luchtkwaliteit & geur, geluid	Controle opslag gevaarlijke stoffen	Controle wijze van opslag gevaarlijke stoffen + koeling, voorlichting energie
Handel in en reparatie van motorvoer-, vaar-, vliegtuigen en transportbedrijven	Bodemkwaliteit, geluid, luchtkwaliteit & geur, waterkwaliteit	Controle opslag gevaarlijke stoffen	Controle gevaarlijke- / bodembedreigende stoffen, bodembeschermende voorzieningen (beperkt aantal), lozingen afvalwater en indien spuitrij aanwezig de Vos-emissie, voorlichting energie
Horeca, sport en recreatie	Luchtkwaliteit & geur, waterkwaliteit	Controle beschermingen van afvalwatervoorzieningen	Controle afvalwater, stook- en koelinstallaties, voorlichting energie
Industrie I metaal gerelateerd	geluid, luchtkwaliteit & geur, bodemkwaliteit	Controle opslag gevaarlijke stoffen(gasflessen) (praktijk heel relevant daarom afwijking risico-analyse)	Controle gevaarlijke stoffen, emissies naar de buitenlucht (stof/lasdampen), bodem-beschermde voorzieningen, voorlichting energie
Industrie II papier, rubber, kunststof, chemie, textiel, hout, grafisch	Externe veiligheid, geluid, luchtkwaliteit & geur, bodemkwaliteit	Controle opslag gevaarlijke stoffen (praktijk heel relevant!)	Controle gevaarlijke stoffen, emissies naar de buitenlucht, bodembeschermende voorzieningen, voorlichting energie

¹⁹ Geen branche maar een activiteit, hiervoor is in het VTH-beleid Fryslân een andere risicoscore gehanteerd.

Tabel 3: Focusgebieden per branche op het gebied van toezicht

Branche	Hoogste risicoscore VTH-beleid	Focus aspectcontrole 2022	Focus integrale controle
Industrie III voedingsmiddelen (mens & dier)	Luchtkwaliteit & geur, waterkwaliteit	Controle lozingen (indirecte lozingen, e.d.)	Controle energieverbruik, lozingen, lucht-/gaswassers indien aanwezig, emissies naar de buitenlucht
Industrie IV overig (keramisch, minerale beton en asfaltcentrales)	Bodemkwaliteit	Voorkomen van stofoverlast / asfalt+ beton emissies	Controle bodembeschermende voorzieningen, emissies naar de lucht, voorkomen stofoverlast, voorlichting energie
Jachthavens	Externe Veiligheid, geluid, waterkwaliteit	Controle brandstofpontons (onderhoud en keuringen) zijn die er niet dan bilgewater	Controle inname van bilgewater/afvalwater en brandstofpontons (onderhoud en keuringen), voorlichting energie
Scheepswerven	Externe Veiligheid, geluid, waterkwaliteit	Controle gevaarlijke stoffen opslag	Controle opslag gevaarlijke stoffen, indirecte lozingen, voorlichting energie
Kantoren, verblijfsgebouwen, onderwijs	Luchtkwaliteit & geur, waterkwaliteit	Controle stookinstallatie	Controle stookinstallaties, koelinstallaties als die er zijn, voorlichting energie
Energie en nutsbedrijven/-voorzieningen	Externe veiligheid, bodemkwaliteit	Controle op inspectie installaties	Controle op inspectie installaties, controle bodembeschermende voorzieningen, voorlichting energie
Tankstations I met lpg	Externe veiligheid, bodemkwaliteit	Controle op periodiek inspectie controles LPG-installatie en veiligheidsvoorschriften	Controle op periodieke inspectie LPG-installaties, controle bodembeschermende voorzieningen, onderhoud ondergrondse tanks andere brandstoffen, voorlichting energie
Tankstations II zonder lpg	Externe veiligheid, bodemkwaliteit	Controle ondergrondse tanks brandstoffen en bij onbewaakte aflevering de temperatuur beveiliging en noodstop	Controle bodembeschermende voorzieningen, (vloestofdichte vloer), controle ondergrondse tanks brandstoffen, veiligheidsvoorschriften, voorlichting energie
Vuurwerk	Externe Veiligheid, geluid, luchtkwaliteit & geur	Controle op keuring sprinklerinstallaties (administratie), opslag van vuurwerk (vuurwerkbesluit), tweede aspectcontrole is controle ter plaatse verkoopdagen	
Ziekenhuis (mens en dier), laboratoria - bio medisch	Waterkwaliteit, luchtkwaliteit & geur		Controle op lozingen, stookinstallaties, energie
Loonwerkers + grondverzetbedrijven	Bodemkwaliteit en waterkwaliteit	Controle was-, tank- en spoelplaatsen	Controle was-, tank- en spoelplaatsen, bodembeschermende middelen, voorlichting energie
Crematorium (mens en dier)		Controle verbrandingsinstallatie	Controle verbrandingsinstallatie, afvalstroom, voorlichting energie
Overig		Controle per geval te bepalen	Controle per geval te bepalen

6. Jaarprogramma VTH Fryslân basistaken 2022

De werkzaamheden die de FUMO uitvoert voor haar deelnemers omvat veel VTH-taken. Zo zijn de vergunningverlenende en meldingstaken veelal vraaggestuurd. Het afhandelen hiervan is een continu proces. Dat geldt eveneens voor de aan de vergunningverlening gerelateerde juridische werkzaamheden (bezwaar en beroep). Het plannen van deze werkzaamheden is daarom niet mogelijk. De afhandeling van al deze vraag-gestuurde producten vraagt om een flexibele wijze van organiseren (het kunnen inspelen op piekmomenten in het werkaanbod). Daarnaast wordt tijd vrijgemaakt voor het actualiseren van vergunningen.

De taken zoals inrichtinggebonden toezichtcontroles worden gedurende het betreffende jaar uitgevoerd. Deze toezichtactiviteiten worden gepland. De juridische handavingswerkzaamheden zijn meer vraaggestuurd van aard. Dit is afhankelijk van de uitkomsten van het toezicht en de te ontvangen handavingsverzoeken van burgers. Het plannen hiervan is daarom lastig, daarom zijn in de begroting hiervoor op basis van aannames uren opgenomen.

Om een zo groot mogelijk effect te realiseren om het gemeenschappelijke doel van een kwalitatief goede leefomgeving te bereiken, programmeert de FUMO op basis van een risicoanalyse, gestoeld op de 10 risico's die onderdeel uitmaken van het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken. Dit is ook in overeenstemming met het sturings- en financieringsmodel FUMO.

Wanneer in concrete situaties overtredingen worden geconstateerd die bestuurlijk en/of strafrechtelijk opvolging vereisen, zal de FUMO gebruikmaken van de interventiematrix uit de Landelijke Handhaving Strategie (LHS). Dit is ook in overeenstemming met het VTH-beleid Fryslân.

Reguleringsstaken: vraaggestuurd

Toezicht: meer gericht op outcome en informatie- en risicogericht op basis van een risicomodel

- Regionaal programma (branche en activiteit gerichte aanpak) – bestuurlijke prioriteiten Fryslân breed – meerjarig programmeren een
- Lokaal programma (per individuele deelnemer gebaseerd op output risicomodel, kijkend naar lokale ambities en situaties)
- Afhandelen van klachten, meldingen en ongewone voorvallen – inspelen op signalen

Het Jaarprogramma VTH Fryslân basistaken bestaat uit regionaal programma (alleen toezicht), een lokaal programma (alle VTH-taken m.u.v. het toezicht dat onderdeel is van het regionale programma) en een programma ketentoezicht. In hoofdstuk 7 is het programma collectieve taken opgenomen.

7.2 6.1 Regionaal programma (toezicht)

Met het Fbup is in de afgelopen jaren tot op zekere hoogte een branche-aanpak geïntroduceerd aan de hand van projecten. Met het huidige jaarprogramma zetten we een stap voorwaarts door een risicogerichtere programmering van de branches binnen de begrote uren per deelnemer. Dit sluit aan op het VTH-beleid Fryslân en het nieuwe sturings- en financieringsmodel van de FUMO. Dit komt niet alleen de efficiency van de FUMO ten goede, maar ook de effectiviteit en de slagvaardigheid.

Per deelnemer wordt jaarlijks een individueel uitvoeringsprogramma gemaakt, kijkend naar de lokale problematiek en zoveel mogelijk risicogericht. Hierbij kan de deelnemer ook aangeven of zij een hoger ambitieniveau wenst dan het gezamenlijk vastgestelde minimum niveau. Zo kan de FUMO zo goed als mogelijk inspelen op de vraag vanuit de deelnemers en om zoveel continuïteit in de bedrijfsvoering als mogelijk te houden.

Een belangrijk uitgangspunt bij het regionaal programmeren is dat de 1-op-1 relatie tussen de uren die een gemeente inbrengt en de prestaties die de FUMO daarvoor levert, meer wordt losgelaten. Daar waar mogelijk houden we rekening met de spreiding van de inzet over de deelnemers. Maar dat is niet bij elk branche mogelijk. Daardoor kan het zijn dat de inhoud van het regionale programma ertoe leidt dat in een jaar de ene deelnemer wat meer en de andere deelnemer wat minder prestaties ontvangt ten opzichte van zijn inbreng. In een volgend jaar kan de uitkomst anders zijn. Overeenkomstig het sturings- en financieringsmodel wordt het regionale deel van het programma regionaal verantwoord en er vindt jaarlijks een afrekening plaats naar rato van inbreng: als er een tekort is wordt die collectief naar rato opgevangen, als er een overschot is op de begroting wordt deze collectief naar rato verrekend.

Het regionale programma omvat de volgende branche-aanpakken:

1. Afval
2. Intensieve veehouderij
3. Horeca, sport en recreatie
4. Tankstations met LPG
5. Tankstations zonder LPG
6. Vuurwerk
7. Beoordeling elektronische milieujaarverslagen (e-MjV controle)
30 bedrijven (excl. BRZO²⁰-inrichtingen) in Fryslân hebben de verplichting om een e-MjV in te dienen. Een e-MjV moet door het bevoegd gezag beoordeeld worden met het uit eindelijke doel te accorderen. De benodigde inzet hiervoor bedraagt 570 uur.

In tegenstelling tot voorgaande jaren omvat het regionale programma alleen toezichtstaken. Dit betekent dat het percentage van de uren voor het regionale programma berekend worden over de beschikbare uren voor regulier inrichting gebonden toezicht. In het sturings- en financieringsmodel is ten doel gesteld om dit percentage uren in dit programma op te bouwen naar ca. 50%. In 2022 omvat het regionale programma gemiddeld 38% (totaal afgerond 4.900 uur door de Friese gemeenten) van de reguliere inrichting gebonden toezichturen per gemeente en provincie. Dit lijkt een hoog percentage in vergelijking met de 15% van voorgaande jaren voor het regionale programma (Fbup), echter het totaal aantal beschikbare uren in dit regionale programma is in vergelijking met voorgaande jaren aanzienlijk minder (in procenten uitgedrukt is het meer maar in uren minder). Het Fbup 2021 omvatte bijna 7.300 uren (maar let wel: zowel vergunningverlening als toezicht). In de aankomende periode zullen de branche-aanpakken worden uitgewerkt zodat met de uitvoering van dit programma begin 2022 kan worden gestart.

7.3 6.2 Lokaal programma

In de voorgaande paragraaf is het regionale programma (gezamenlijke prioriteit en gezamenlijke aanpak betreffende toezicht van branches) uit een gezet. In deze paragraaf wordt ingegaan op de lokale programma's (reguleringstaken en lokale toezichtstaken) per opdrachtgever. Aan de hand van de risicoanalyse behorende bij het VTH-beleid Fryslân zijn de prioriteiten bepaald. De risicoanalyse is zwaarwegend gelet op de in het VTH-beleid voorgestane risicogerichte aanpak. Dit is per opdrachtgever vertaald in een lokaal programma. In onvoorziene situaties die acuut aandacht behoeven en die zich ad hoc lopende het jaar voordoen, is het mogelijk om de uren die besteed worden aan het lokale programma uit te ruilen²¹. Uiteraard gaat dit wel ten koste van de voorgestane risicogerichte aanpak overeenkomstig het vastgestelde VTH-beleid.

De lokale programma's van de individuele opdrachtgevers tezamen (zie bijlage 2) resulteren in de volgende planning voor 2022.

Tabel 4: Beschikbare uren (omvang o.b.v. begroting 2022)

Omschrijving	Aantal gepland 2022	Uren gepland 2022
Reguleringstaken		35.543
Toezicht en Handhaving		
Regulier toezicht lokaal programma		8.064
Hercontroles	60%	5.610
Controle n.a.v. klacht		1.579
Af te handelen meldingen sloop-asbest	2.566	3.849
Af te handelen meldingen Besluit bodemkwaliteit (Bbk)	1.928	4.820
Toezicht meldingen sloop-asbest	25%	1.604
Toezicht meldingen Bbk	30%	3.470
Onvoorzien		1.878
Maatwerk		4.231
Handhaving		4.080
Ketentoezicht		5.440
Overige niet-inrichting gebonden basistaken (zoals Wet		6.706

²⁰ Brzo = Besluit risico's zware ongevallen

²¹ Mits bestuurlijk geaccordeerd, zie het sturings- en financieringsmodel FUMO.

Omschrijving	Aantal gepland 2022	Uren gepland 2022
bodembescherming toezicht)		

6.2.1 Vervolg op project Fbup 2019/2020/2021

Het Fbup 2021 was gevuld met projecten die bijdragen aan een schoon, veilig, gezond en duurzaam Fryslân. Deels waren het lopende projecten uit een vorig jaar en deels nieuw of een uitbreiding van het oorspronkelijke project. De filosofie is toen gehanteerd om reeds gestarte projecten voort te zetten. Omdat de opzet en de uitgangspunten van het jaarprogramma 2022 anders zijn (zie hoofdstuk 1 en 2), worden niet afgeronde projecten van het Fbup 2021 niet automatisch meegenomen naar 2022. Het betreft hier onderdelen van projecten die in 2021 niet zijn opgestart. Een enkel project is in een stadium waarbij de reguliere controles zijn uitgevoerd en waarbij alleen nog een vervolgactie nodig is zoals een hercontrole. In die gevallen zet de FUMO de reeds ingezette procedures voort. De benodigde uren hiervoor vallen in het lokale programma 2022 onder hercontroles. Voor de projecten op het gebied van actualisatie van vergunningen en net-niet BRZO-inrichtingen worden ook de lopende procedures voortgezet. Nieuwe procedures worden alleen gestart wanneer hier in het lokale programma rekening mee is gehouden. Hieronder wordt op enkele projecten uit het Fbup 2021 nader ingegaan waarvan anno oktober 2021 al duidelijk is dat een vervolg in 2022 plaatsvindt.

Indirecte lozingen gevaarlijke stoffen

Een 14-tal afvalverwerkende inrichtingen zijn geselecteerd waar mogelijk gevaarlijke stoffen via de riolering in het milieu terecht kunnen komen (metaalverwerking, blusschuim, tankreiniging, papierverwerking, afvalverbranding en enkele 'algemene' afvalverwerkers). Bij deze inrichtingen werd in 2021 de lozing van afvalwater op het riool onderzocht op gevaarlijke stoffen. Tijdens het controlebezoek wordt het afvalwater bemonsterd door de FUMO en geanalyseerd op onder andere zware metalen en zeer zorgwekkende stoffen. Er vindt samenwerking en kennisuitwisseling plaats met Wetterskip Fryslân (advisering, laboratorium).

Afronding 2022²²:

- Verwerken van de bodemanalyses uitgevoerd in 2021;
- Opstellen van controlebrieven;
- Waar nodig vervolgacties n.a.v. de verstuurde controlebrieven.

Toezicht op agrarische luchtwassers

Een luchtwasser behandelt de uitgaande stallucht, waarbij ammoniak, fijnstof en geur door middel van een filterpakket en waswater worden afgevangen. Functioneert de luchtwasser niet, dan kan dit lokaal aanleiding geven tot geurhinder en bovendien kan ammoniak neerslaan in de omgeving.

Luchtwassers zijn wettelijk voorgeschreven. Luchtwasinstallaties vergen veel energie, dure chemicaliën en afvalwater. Om die reden komt het regelmatig voor dat deze installaties regelmatig en soms langere perioden opzettelijk uitgeschakeld worden om (illegale) besparingen te realiseren, kostprijzen te drukken, etc.. Vaak gebeurt dit onder het mom van groot onderhoud aan de installatie. Het toezicht op bedrijven die (chemische)luchtwassers gebruiken blijft daarom punt van aandacht!

Er zijn 25 agrarische luchtwassers in Fryslân; deze zijn in 2020 en 2021 allemaal gecontroleerd op goede werking. Daarnaast zijn meerdere hercontroles uitgevoerd en waar nodig een bestuursrechtelijke handhavingprocedure opgestart.

Afronding 2021

- Uitvoeren van hercontroles bij ongeveer 15 installaties.

²² Op dit moment is er een vacature voor één van de twee toezichthouder indirecte lozingen, als gevolg van het vertrek van de senior toezichthouder naar een andere werkgever. De verdere uitvoering van dit project staat onder druk zolang deze vacature niet (al dan niet via inhuur) is ingevuld.

Net-niet Brzo inrichtingen, afronding 2022

Bedrijven in de net-niet categorie van de Brzo (Besluit risico's zware ongevallen) vallen niet onder de strenge Brzo-regelgeving, maar incidenten kunnen wel een grote impact hebben op het milieu en de volksgezondheid. In Fryslân kennen wij circa 20 van dergelijke bedrijven. In 2019 is begonnen met het tegen het licht houden en waar nodig actualiseren van de vergunningen van deze bedrijven (bijvoorbeeld het vastleggen van de drempelwaarden Brzo waar dat nog niet was gebeurd). De afronding van het project kost meer tijd dan was voorzien.

Werkzaamheden voor net-niet Brzo inrichtingen vallen (m.i.v. 2022) onder het lokale programma. Het advies is om deze uren direct ten laste te brengen van de post maatwerk, omdat deze procedures meer tijd in beslag nemen dan een reguliere procedure²³. Na afronding van het vergunningverleningsproces (inclusief oplevercontrole) komt het bedrijf op de lijst van regulier toezicht.

Afronding 2022:

- Ambtshalve wijziging vergunningen;
- Deel ambtshalve wijziging vergunning;
- Veranderingsvergunningen verlenen;
- Afronding screeningen;
- Aspectcontroles net-niet Brzo;
- Opleveringscontroles net-niet Brzo;
- Afrondende brief naar betrokken deelnemers.

7.4

7.5 6.3 Programma ketentoezicht (regionaal uitgevoerd)

De afgelopen jaren werd ketenonderzoek vaak geïnitieerd vanuit het strafrecht. Dit kwam omdat in de praktijk bleek dat er fraude zoals valsheid in geschriften werd gepleegd, hetgeen een strafrechtelijke overtreding is. De fraude hield bijvoorbeeld in de praktijk in dat (gevaarlijke-)afvalstoffen illegaal afgezet werden in de landbouw zonder of een afwijkende melding hiervan te maken. Een ketenzaak waarbij de FUMO in samenwerking met de milieu-recherche, Inspectie Leefomgeving en Transport (ILenT) en de Nederlandse Voedsel en Waren autoriteit (NVWA) in de publiciteit kwam, was het zgn. 'tomatenloof-onderzoek'. Dit is uitgebreid in het nieuws geweest. De FUMO is voornemens een deel van haar ketenprogramma blijvend toe te spitsen op dit type onderzoeken en de benodigde samenwerking met diverse handhavingpartners daarbij voort te zetten. Dergelijke zaken kunnen meestal alleen multidisciplinair worden aangepakt gezien de veelzijdigheid van overtredingen die er mee zijn gemoeid. We noemen dit inrichting-overschrijdende en complexe ketenprojecten waarbij vooral boa-competenties en bevoegdheden ingezet worden. Deze complexe vorm van ketentoezicht heeft bijna altijd raakvlakken met opzettelijke milieucriminaliteit en ondermijning.

Ondermijning wordt doorgaans uitgelegd als het witwassen van (crimineel-)geld door de onderwereld, in de bovenwereld. Vaak is ondermijning gerelateerd aan drugszaken maar we zien ook steeds vaker dat ondermijning gerelateerd is aan het illegaal verwerken, verhandelen, wegmengen, etc. van (gevaarlijk-)afval. Hier wordt regelmatig misbruik gemaakt van door bevoegde gezagen verleende vergunningen. Met name in de laatstgenoemde vorm van ondermijning, zien we de raakvlakken met de milieutaken van de FUMO (en haar deelnemers). Omdat milieu-gerelateerde ondermijning ook regelmatig plaatsvindt in de agrarische sector –en dus ook in Fryslân steeds vaker opduikt- zien we op dit moment raakvlakken tussen ketentoezicht en het illegaal wegzetten van gevaarlijk afval in de landbouw. Mede daarom blijft het thema 'afval' als inzet voor het ketentoezicht 2022 (en waarschijnlijk ook de daarop volgende jaren) van kracht. Afval heeft vaak een negatieve waarde en er kan al snel veel financieel voordeel worden behaald als dat kan worden voorkomen bijvoorbeeld door vermenging. Zie ook H3 Ontwikkelingen onder milieucriminaliteit/ondermijning.

Daarnaast kennen we een minder complexe vorm van ketentoezicht die zich vooral toespitst op inrichting-niveau. Bij deze vorm van ketentoezicht worden vooral toezichthouders en bevoegdheden die voortvloeien uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb) toegepast. Een voorbeeld hiervan is wanneer een toezichthouder constateert dat de registratie van de afvalstromen niet op elkaar aansluiten. De route die het afval dan aflegt en heeft afgelegd wordt dan nader onderzocht.

²³ Dit in overeenstemming met het sturings- en financieringsmodel dat door het algemeen bestuur op 10 december 2020 is vastgesteld en 1 januari 2022 in werking treedt.

Op dit moment beschikt de FUMO nog niet over een eigen data-analist en accountant voor financiële analyses. Deze expertise is wel van belang in het bijzonder bij ketentoezicht. In voorkomende gevallen wordt deze expertise geleverd vanuit de partners of collega omgevingsdiensten. Dat is financieel gezien aantrekkelijk maar heeft vaak wel grote invloed op de voortgang van lopende onderzoeken gezien de werkdruk en prioriteiten bij partners waardoor de doorlooptijden ongewenst lang worden (afhankelijk van tijd en inzet derden). De wens is als het ketentoezicht verder vorm wordt gegeven dergelijke expertise zelf in huis te hebben.

Voor 2022 zijn drie thema's benoemd die opgepakt worden vanuit het programma ketentoezicht:

- thema bodem,
- thema afval en
- continuering projecten bestaand, waaronder het containerproject afval asbest.

De projectplannen voor de thema's bodem en afval worden nog opgesteld. De verdeling van de ureninzet over de genoemde onderwerpen in 2022 is daarom nog niet bekend.

7. Programma collectieve taken

In de Begroting FUMO 2022 is een aantal uren voor collectieve taken opgenomen. Collectieve taken zijn taken waarvoor in principe alle deelnemers opdrachtgever zijn, waar alle deelnemers in bepaalde mate belang hebben bij de uitvoering van de taken en die niet of nauwelijks toe te wijzen zijn aan individuele deelnemers. Het zijn geen basistaken, maar de taken komen wel ten goede aan de uitvoering van de basistaken. In tabel 5 is het programma voor de collectieve taken die zijn opgenomen in de begroting verder uitgewerkt en geconcretiseerd. Het totale aantal uren (2.150 uur) komt overeen met de begroting.

Boa-coördinatie

De boa-coördinator is voor een periode van drie jaar bij de FUMO ondergebracht (2020 t/m 2022). In het najaar van 2022 wordt de functionele Boa-structuur, waaronder de boa-coördinator, geëvalueerd. De bevindingen uit de evaluatie zullen worden betrokken bij een besluit over de voortzetting van de boa-coördinatie, al dan niet in aangepaste vorm. In het eindconcept 'Functionele boa-structuur Fryslan (okt. 2021)' is evenwel een voorschot genomen op de evaluatie en aangegeven dat verwacht wordt dat structureel ca. 0,5 fte aan boa-coördinatie (na 2022) noodzakelijk zal zijn om de Friese Domein II milieuboa's efficiënt in te blijven zetten en te bewaken dat de LHS Fryslânbreed en uniform wordt ingezet. Het betreft hier in beginsel de uitvoering van een collectieve taak. In de begroting zijn hier apart uren (plusuren zijnde geen basistaak) voor opgenomen en daarom maakt deze taak geen onderdeel uit van dit programma collectieve taken.

Tabel 5: Uitwerking collectieve taken 2022 en urenraming

Activiteit	Uren	Toelichting
Majeure vraagstukken, ontwikkelingen, innovatie en modernisering VTH ²⁴ Deelname aan (landelijke en regionale) overleggen	350	Bijdrage leveren aan majeure vraagstukken, ontwikkelingen, innovatie en modernisering VTH. Deelname aan landelijk en regionaal netwerk draagt bij aan kennisontwikkeling, uniforme implementatie nieuwe wetgeving en uniforme aanpak van VTH-vraagstukken in Nederland. Het gaat bijvoorbeeld om: <ul style="list-style-type: none"> • Vakberaad ODNL en daaronder hangende werkgroepen. Deelname t.b.v. advisering deelnemers over 'grensoverstijgende' vraagstukken, zoals energie en circulariteit, ZZS. • Landelijk overleg informatiegestuurd handhaven • Landelijk overleg VTH Energie²⁵ • Fries VTH overleg: advisering FUMO-gerelateerde onderwerpen en werkgroepen die hieruit voortkomen • Landelijke overleggen bodem

²⁴ Modernisering VTH: Eén van de speerpunten van Omgevingsdienst NL is modernisering VTH, daarbij gaat het om:

1 Datagebruik en analyse, 2 verbreding instrumentarium, waaronder gedragsbeïnvloeding, 3 Effectmeting, outcome, 4 Vergunningverlening, 5 Technische instrumenten, 6 Overige actuele thema's (energie, CE, ZZS). Het Vakoverleg heeft de opdracht om hier vorm aan te geven.

²⁵ De EED-taak ligt sinds 1 juli 2019 bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Wel is er nu een landelijk overleg VTH Energie.

Activiteit	Uren	Toelichting
		<ul style="list-style-type: none"> Landelijke werkgroep LRSO (redactie vergunningvoorschriften).
Kennisuitwisseling en kennisoverdracht	200	<p>Organiseren van zo'n 4 kennisbijeenkomsten per jaar door FUMO. Doel: actief informeren deelnemers over nieuwe wetgeving, landelijke ontwikkelingen waaronder:</p> <ul style="list-style-type: none"> jaarlijkse juristendag jaarlijkse Actiedag LHS inhoudelijke onderwerpen (bijvoorbeeld geluid, bodem, externe veiligheid). <p>Netwerkdag Handhaving wordt door provincie betaald.</p>
Actualiseringsplicht	150	Onder de Omgevingswet is het verplicht te beschikken over een plan van aanpak hoe invulling wordt gegeven aan de actualiseringsplicht Vergunningverlening. Deze uren zijn bedoeld voor het opstellen van dit plan van aanpak.
PFAS, ontwikkelingen en handelingskaders	50	Binnen het Tijdelijk handelingskader PFAS worden de ontwikkelingen rond PFAS bijgehouden en worden de deelnemers actief geïnformeerd over de gevolgen daarvan. In het voorjaar van 2021 wordt het definitieve handelingskader PFAS verwacht en ook dan worden de deelnemers actief geïnformeerd over wat dit betekent. Met het actief informeren wordt ook een richting aangegeven, zodat deelnemers een zo uniform mogelijke keuze kunnen maken.
Project Bruidsschat Omgevingswet	100	Onder de Omgevingswet verhuist een aantal regels van het Rijk naar de gemeenten en waterschappen. Met het Invoeringsbesluit wordt geregeld dat deze regels, ook wel 'Bruidsschat' genoemd, automatisch in het Omgevingsplan of Waterschapsverordening terecht komen. Decentralisatie van deze regels vereist gemeentelijke voorbereiding. Een gezamenlijke aanpak hiervan, daar waar relevant, is efficiënt en helpt om waar het kan tot eenduidige regelgeving te komen. Aanpak vindt plaats conform het Projectplan Bruidsschat Omgevingswet (onderdeel van De Friese Aanpak). De resultaten zijn voor alle Friese gemeenten relevant. In 2022 staan 'externe veiligheid' en 'algemene regels' nog op de agenda.
Beheer en aanpassing risicomodel behorende bij VTH-beleid Fryslân aan Omgevingswet en	150	Het risicomodel behorende bij het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken moet beheerd worden: <ul style="list-style-type: none"> - bijhouden en analyseren - uitvoeren nulmetingen t.b.v. monitoring over doelen VTH-beleid - aanpassing risicoanalyse aan Omgevingswet
Digitale checklisten	50	Beheer van de digitale checklisten <ul style="list-style-type: none"> - bijhouden/wijzigingen doorvoeren/controleren - aanpassing digitale checklisten aan Omgevingswet
Deelname aan werkgroepen Omgevingswet geïnitieerd vanuit het VTH Management deelnemers	800	De werkgroep VTH Omgevingswet is verantwoordelijk voor de <i>inhoudelijke</i> lijn voor de implementatie van de Omgevingswet en richt zich op de VNG eisen: 12, 21, 24 (deels) en 25. Dit betreft: <ul style="list-style-type: none"> - Gemeenten hebben toezicht en handhaving afgestemd op de bedoelingen en eisen van de Omgevingswet, in samenwerking met uitvoeringsorganisaties en andere bevoegd gezagen; - Gemeenten hebben afspraken gemaakt over de overdracht van bodemtaken, de regels en de bijbehorende middelen vanuit de

Activiteit	Uren	Toelichting
		<p>provincie en is in staat om de overgedragen taken uit te (laten) voeren;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gemeenten hebben haar legesmodel, de mandaatregelingen en de procedureverordening planschade aangepast op de situatie; - Gemeenten hebben de financiële arrangementen met haar uitvoeringsdiensten herzien. <p>Uiteraard gelden genoemde eisen ook voor de milieubelastende activiteiten waarvoor de Provincie bevoegd gezag is of wordt. De uitwerking vindt plaats in werkgroepen waar de FUMO in participeert. De benodigde uren hiervoor zijn in beginsel geschat op 800 uur.</p>
Aanpak Centrale voorziening geluidgegevens (Cvvg) / Basis Geluid Emissies (BGE), Omgevingswet	50	<p>Op 23 november 2020 is een kennissessie georganiseerd door de FUMO over de verplichtingen rond het in kaart brengen van de Basis Geluid Emissies (BGE)²⁶ in de Omgevingswet en de Centrale voorziening geluidgegevens²⁷ (onderdeel van het DSO).</p> <p>FUMO rond in het eerste kwartaal 2022 het projectplan af hoe één en ander aangepakt kan worden ter ondersteuning van de deelnemers.</p>
Programmavorming en -monitoring m.b.v. data- en informatiesturing.	150	Deze uren zijn bedoeld voor het opstellen van het jaarprogramma VTH Fryslân basistaken en monitoring.
Milieualarmnummer	100	Algemene piket werkzaamheden zoals registraties bijhouden, overleggen, coördinatie piket, bijwerken instructies, bedrijfsmemo's en roosters (ureninschatting o.b.v. ervaringen). De bereikbaarheidsvergoeding (consignatie) is verwerkt in loonkosten piketmedewerkers. Callcenter wordt betaald door provincie.
Totaal	2.150	

8. Monitoring, voortgang en evaluatie

In het Bor zijn de kwaliteitseisen opgenomen waaraan een professioneel handavingsproces op beleids- en uitvoerend niveau moet voldoen. Hierin staan ook regels beschreven over de methodiek die het bestuursorgaan moet hanteren aan de hand waarvan monitoring en evaluatie kunnen plaatsvinden.

Registratie en monitoring

Om verantwoording te kunnen afleggen over de inspanningen en resultaten zijn verschillende gegevens nodig. Een goede registratie van de activiteiten is dan ook erg belangrijk. Deze gegevens moeten periodiek opvraagbaar zijn voor zowel managementdoeleinden (voortgang van de uitvoering) als voor periodieke verantwoording naar de deelnemers. Ten tijde van het opstellen van dit jaarprogramma wordt hard gewerkt aan de huidige systemen die worden gebruikt om de benodigde basisinformatie met ingang van 2022 naar voren te kunnen halen. De verbeterlag hierin maakt onderdeel uit van FUMO 2.0. Dit betekent dat 2022 gebruikt wordt voor het bepalen van de nulmeting die noodzakelijk is in het kader van verschillende doelstellingen uit het VTH-beleid Fryslân. In

²⁶ Basisgeluidemissies (BGE's) en Omgevingswet. Binnen de Omgevingswet moeten gemeenten de geluidemissie van wegen in de gaten houden. Om te bepalen of de geluidemissie stijgt, moet eerst de basisgeluidemissie vastgesteld worden (BGE). In 2023 moeten de BGE's van gemeentewegen met 4500 of meer motorvoertuigen per etmaal beschikbaar zijn. Voor minder drukke wegen (vanaf 1000 motorvoertuigen per etmaal) moeten de gegevens in 2027 beschikbaar zijn. Het verzamelen van al deze gegevens kost tijd en vergt een investering. Het is verstandig om deze gegevens zo te verzamelen dat ze gemakkelijk te gebruiken zijn voor omgevingsvisie, omgevingsplannen en ruimtelijke plannen.

²⁷ De Centrale Voorziening Geluidgegevens (CVGG) wordt het digitale systeem voor het uitwisselen van geluidgegevens. Het rijk, provincies, gemeenten en waterschappen worden verplicht geluidgegevens via deze voorziening te delen. De voorziening zorgt er straks voor dat deze gegevens eenvoudig vindbaar, inzichtelijk en beschikbaar zijn.

navolging op 2021 blijven wij in 2022 werken aan het verbeteren van onze informatiepositie. Dit doen wij onder meer door extra inzet te plegen op het actualiseren (inclusief aanvullen met relevante gegevens over bijvoorbeeld activiteiten) van het inrichtingenbestand.

Bij de registratie van werkzaamheden wordt met name gebruik gemaakt van het zaakstelsel van Stadsbeheer (LEEF). Zowel de vergunningverleners als de toezichthouders registreren hierin. De vergunningprocedure wordt hierin in zijn geheel doorlopen, compleet met alle documenten. Daarnaast maken de toezichthouders zoveel mogelijk gebruik van digitale checklisten.

Voor het uitwisselen van gegevens tussen de deelnemers en de FUMO over bedrijven/activiteiten wordt de Portal gebruikt. Het is nog steeds lastig om betrouwbare gegevens hieruit te verkrijgen. Dit blijft een aandachtspunt voor beide partijen.

De Boa's verwerken de gegevens van de uitgeschreven strafbeschikkingen in de transactiemodule van het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB). Het CJIB verstrekt jaarlijks een overzicht van de strafbeschikkingen en processen verbaal die door de Boa's zijn uitgevaardigd.

Evaluatie

Vanuit het MT wordt de voortgang op de gehele uitvoering van het jaarprogramma gestuurd.

Maandelijks worden (uren)rapportages opgesteld, zodat tijdig bijgestuurd kan worden. In de kwartaalrapportages zal de voortgang van het jaarprogramma op individueel deelnemer niveau worden opgenomen. Tussentijds wordt waar nodig met de deelnemers overlegd waar en hoe bijstelling nodig is. Door middel van een (beknopte) halfjaarrapportage worden de deelnemers op de hoogte gesteld van de (inhoudelijke) voortgang van het jaarprogramma.

In het voorjaar volgt een (beknopt) jaarverslag waarin de FUMO verantwoording aflegt aan het bestuur van de FUMO en de deelnemers over de uitvoering van de VTH-taken. In dit verslag wordt gerapporteerd over de in het jaarprogramma geplande en werkelijk uitgevoerde activiteiten. Ook wordt in dit verslag het gehanteerde beleid geëvalueerd, waarbij met name beoordeeld wordt in hoeverre de uitgevoerde activiteiten hebben bijgedragen aan het realiseren van de doelstellingen. Hiermee wordt de beleidscyclus van de BIG-8 gesloten. Daarnaast wordt het jaarverslag ter informatie aan de externe partners gestuurd. Het jaarverslag wordt tevens naar de provincie Fryslân gestuurd in het kader van het Interbestuurlijke Toezicht.

9. Afstemming en samenwerking

De FUMO werkt in het veld samen met andere VTH-partners. De intensiteit van samenwerking en de mate waarin de samenwerking structureel is ingericht verschilt. De navolgende tabel geeft de samenwerkingspartners weer en geeft waar mogelijk inzicht in de samenwerkingsafspraken.

Tabel 6: Samenwerkingsdeelnemers/-partners

Partij	Samenwerking
Friese gemeenten	Afstemming, integraal optreden, accountmanagement, klankbordgroep, etc.
Wetterskip Fryslân	Afstemming, integraal optreden, accountmanagement
Provincie Fryslân	Afstemming, integraal optreden, accountmanagement, klankbordgroep, etc.
Functioneel Parket/Openbaar Ministerie/ Politie	Overleg in het kader van strafrecht (wettelijk), afstemming boa-coördinatie, afstemming toepassing LHS, samenwerking in complexe (keten-)strafzaken, natuurtoezicht.
Inspectie Leefomgeving en Transport (ILenT)	Transportcontroles, ketentoezicht
Nederlandse Voedsel en Waren autoriteit (NVWA)	Ketentoezicht, integraal toezicht
Veiligheidsregio Fryslân	Incidenteel afstemmingsoverleg
Recreatieschap Marrekrite	Afstemming, integraal optreden
Natuur- en terreinbeheerders zoals Natuurmonumenten, het Fryske Gea en Staatsbosbeheer	Afstemming, integraal optreden
Brancheorganisaties	Afstemming, klankbord
Andere omgevingsdiensten	Over en weer delen van kennis en ervaring

8 Bijlage 1. Begrippenlijst

Begrip	Uitleg
Friese gemeenten	Afstemming, integraal optreden, accountmanagement, klankbordgroep, etc.
AB	Algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling FUMO
Basistaken	De taken bedoeld in artikel 5.3, lid 4, Wabo, juncto artikel 7.1 en bijlagen IV van het Besluit omgevingsrecht (Bor), of, na inwerkingtreding van de Omgevingswet, de met die bepalingen corresponderende artikelen uit die wet (18.22 Omgevingswet jo 13.12 Omgevingsbesluit). Tot de basistaken behoren ook de daarmee samenhangende, adviserende en ondersteunende werkzaamheden
Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)	Eén van de amvb's in het nieuwe omgevingsstelsel waar ook de Omgevingswet onder valt. Het Bal vervangt het Besluit omgevingsrecht.
BAT / BBT	Best Available Techniques / Best Beschikbare Technieken
BGE	Basisgeluidemissie
Boa	Buitengewoon opsporingsambtenaar
Bor	Besluit omgevingsrecht
BREF-document	BREF = BAT Reference Document, dit is een uitwerking van de IPPC-richtlijn van de Europese Unie. In dit document staat beschreven wat de meest milieuvriendelijke technieken zijn die een bedrijf kan toepassen.
Brzo	Besluit Risico's Zware Ongevallen
BRS	Boaregistratiesysteem
CJIB	Centraal Justitieel Incassobureau
Collectieve taken	Niet aan een individuele deelnemer toe te rekenen andere taken dan bedoeld onder basistaak en plustaak die FUMO uitvoert in opdracht en ten behoeve van het collectief van de gezamenlijke deelnemers, waaronder in elk geval het in stand houden van een milieualarmnummer, zoals jaarlijks in de begroting beschreven.
CVGG	De Centrale Voorziening Geluidgegevens
DCMR	Milieudienst Rijnmond
DB	Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling FUMO
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EED	Europese Energie-Efficiency Richtlijn
Fbup	Fryslân-breed uitvoeringsprogramma
ILenT	Inspectie Leefomgeving en Transport
Incidentele taken	Andere taken dan bedoeld onder basistaak en plustaak, die op grond van een afzonderlijke dienstverleningsovereenkomst met een deelnemer incidenteel door FUMO worden uitgevoerd.
Indirect productieve uren	De uren ten behoeve van werkbesprekingen, personeelsaangelegenheden, HR gesprekken en opleiding/cursus.
IPPC	De IPPC-richtlijn of richtlijn 1996/61/EC staat voor Integrated Pollution Prevention and Control, d.w.z. geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging.
LAP	Landelijk Afvalbeheer Plan
LHS	Landelijke Handhaving Strategie
LRSO	Landelijke Redactie Standaardvoorschriften Omgevingsvergunning
e-MjV	Elektronische milieujaarverslagen
NVWA	Nederlandse Voedsel en Waren autoriteit
PCB's	PolyChloorBifenylen zijn schadelijke stoffen, die moeilijk afbreekbaar zijn en daardoor heel lang in het milieu aanwezig blijven

Begrip	Uitleg
PFA's	Per- en PolyFluorAlkylStoffen
Plustaak (aanvullend takenpakket (facultatief))	Andere taken op het terrein van de overheidszorg voor de fysieke leefomgeving, dan zijn opgenomen in het basistakenpakket, voor zover die op grond van een daartoe strekkend besluit van een deelnemer aan FUMO zijn opgedragen, waaronder begrepen uitvoerende, voorbereidende, adviserende en andere ondersteunende werkzaamheden, de uitvoering van de Wob, adviseren en ontwikkelen van strategische en operationele vraagstukken ten aanzien van bestuurlijke aangelegenheden die verband houden met de aan FUMO opgedragen taken en het voeren van en adviseren over bestuurs- en civielrechtelijke procedures daarover
Productie uren	De uren die de medewerkers van de FUMO maken voor de deelnemers in het primaire proces zoals het behandelen van vergunningaanvragen, het afhandelen van meldingen en het uitvoeren van toezicht. Vaak worden deze uren verward met productieve uren, dit is niet terecht.
Productieve uren	De uren van medewerkers waar budget tegenover staat. Dit zijn dus niet alleen de productie uren, maar ook bijvoorbeeld de inzet op de uitvoering van de collectieve taken en de voorbereidingen op de Omgevingswet.
Risicomodel	Dit is een overzicht van alle basistaak-inrichtingen met een inschatting van risico's per branche , activiteit e.d. Het Risicomodel is een belangrijke basis en hulpmiddel om het risico-gestuurde werken te vertalen in planning en voorgenomen activiteiten.
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
Wpg	Wet politiegegevens

Bijlage 2. Lokale programma's per deelnemer

1 Weststellingwerf

Reguleringstaken

De werkzaamheden bij vergunningverlening bestaan vooral uit:

- Behandelen van ingekomen aanvragen (vooroverleg, vergunningen, meldingen en rapportages);
- (Programmatisch) actualiseren, waaronder het toetsen van de actualiteit van vergunningen en eventuele actualisatie van vergunningen van een deel van het inrichtingenbestand.

De uren reguleringstaken zijn gebaseerd op de begroting FUMO 2022. Hierin is ook rekening gehouden met: 15% maatwerk, 10% onvoorzien en voorlichting. Zie DVO-bijlage 2022 voor eventuele afwijkingen hierin.

Toezicht en Handhaving

Aantal controles o.b.v. geactualiseerde risicomodel per 1 oktober 2021:

Categorie	Aantal inrichtingen	Planning controles lokaal programma
IPPC, prio hoog	0	0
IPPC, prio matig	3	1
IPPC, prio laag	3	1
Niet IPPC, prio hoog	22	11
Niet IPPC, prio matig	33	7
Niet IPPC, prio laag	81	9
Totaal	142	29

Het toezicht op de inrichtingen die vallen onder de categorie: afval, intensieve veehouderij, tankstations met en zonder LPG, vuurwerk en e-MjV controle, worden uitgevoerd via de regionale branche-aanpak. De overige controles worden uitgevoerd in het lokale programma overeenkomstig het risicomodel voor Weststellingwerf. Ook de hercontroles (ook die voortvloeien uit het regionale programma) en klachten/meldingen ongewone voorvallen maken ook onderdeel uit van het lokale programma. Naast reguliere controles is voor toezicht rekening gehouden met 15% maatwerk en voorlichting. Ook hier geldt zie DVO-bijlage 2022 voor eventuele afwijkingen hierin.

Aantal af te handelen meldingen sloop-asbest en Besluit bodemkwaliteit (Bbk) en het toezicht daarop vindt plaats overeenkomstig de uitgangspunten uit de begroting.

Dit leidt tot de volgende planning voor 2022:

Omschrijving	Aantal gepland 2022	Uren gepland 2022
Regulering Vergunningverlening		
Vooroverleg met/ zonder omgevingstafel	5	104
Oprichtings-/revisievergunningen	4	435
Veranderingsvergunning/ambtshalve wijzigingen	5	194
Behandelen milieuneutrale wijziging	3	108
Actualisatietoetsen	-	-
Goedkeuringsbesluiten	--	-
Meldingen eenvoudig/complex	8	72
Maatwerkvoorschriften	-	-
MER-beoordelingen	6	192
Projecten		-
Toezicht en Handhaving		
Regulier toezicht		389
Hercontroles (60% niet IPPC, 40% IPPC))		230
Handhaving		207
Klachten en meldingen ongewone voorvallen (10%)		63
Af te handelen meldingen sloop-asbest	96	144
Toezicht meldingen sloop-asbest	25%	60
Af te handelen meldingen Bbk	68	170
Toezicht meldingen Bbk	30%	122,4

Bijlage 3. Doorwerking VTH-beleid Fryslân

In het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken (2020) zijn meerjarige doelen met betrekking tot de fysieke leefomgeving vastgelegd. In dit uitvoeringsprogramma zijn deze doelen concreet ingevuld met activiteiten. Hieronder is samengevat weergegeven op welke wijze invulling is gegeven aan de prioriteiten uit dit VTH-beleid.

Tabel 2: Uitvoering doelstellingen VTH-beleid Fryslân voor de basistaken

Beleidskader VTH - paragraaf	Nr.	Doelstelling	Jaarprogramma 2022
2.1 Aansluiting bij strategische doelen deelnemers	1	Bedrijven hebben inzicht in hun bijdrage aan en verantwoordelijkheid voor een klimaatbestendig, circulair en energieneutraal Fryslân.	<i>H5 Focus in toezicht. Aandacht voor energiebesparing bij alle integrale controles al dan niet via een informatiebrochure.</i>
	2	Emissies naar water en lucht door industrie en landbouw worden gereduceerd door een branchegerichte aanpak.	<i>Zie H5 Focus in toezicht. Overeenkomstig deze doelstelling ligt bijvoorbeeld de focus bij de branches Veehouderij I, Veehouderij II en bij de branche fokken en houden van dieren + verblijven op de controle van het stalsysteem.</i>
2.2 Risicogericht werken	3	Verbetering van de gegevenskwaliteit van de voornaamste risicovariabelen, zodat het informatie gestuurd risicomodel voor de clusters van basistaken optimaal kan functioneren.	<i>Zie H5 Focus in toezicht. Er ligt in het kader van FUMO 2.0 een plan van aanpak voor verbetering kwaliteit gegevens in LEEF. Daarnaast is het plan 'Actualisatie & beheer inrichtingenbestand FUMO (basistaken)' in uitvoering.</i>
2.3 Impuls ketentoezicht	4	De meest risicovolle grond- en afvalstromenketens zijn in beeld door een gerichte inzet van het ketentoezicht.	<i>Zie paragraaf 6.3 Programma Ketentoezicht. In 2022 staat onder andere afval en de bijbehorende stromen op het programma.</i>
2.5 Kwaliteitsborging	5a	De FUMO voldoet voor de basistaken aan de kwaliteitscriteria zoals beschreven in het Frysk Peil.	<i>Zie H3 onder gekwalificeerd personeel.</i>

Beleidskader VTH - paragraaf	Nr.	Doelstelling	Jaarprogramma 2022
	5b	Goed opgeleid personeel die voldoen aan de kwaliteitscriteria VTH en beschikken over de benodigde competenties voortvloeiend uit de Omgevingswet. Optimaliseren van klachtenafhandeling en reactie op vragen van inwoners. Goede bereikbaarheid.	<i>Zie H3 Ontwikkelingen onder gekwalificeerd personeel.</i> <i>Overeenkomstig de afspraken die zijn gemaakt in de PDC FUMO vindt binnen 48 uur contact opgenomen.</i> <i>Inzet milieualarmnummer.</i>
3.1 Milieubelastende activiteiten	6	Objecten met één of meerdere melding- of vergunningplichtige milieubelastende activiteit(en) beschikken over een actuele melding / vergunning.	<i>Zie H7 Programma collectieve taken, onder actualiseringsplicht.</i>
	7	De branches in de hoogste risicocategorie vertonen in 2024 een verbeterd naleefgedrag ten opzichte van 2020.	<i>Zie H8 Registratie en monitoring.</i> <i>De nulmeting vindt plaats in 2022</i>
	8	De voorschriften die gelden voor de activiteiten met de grootste milieurisico's worden in 2024 beter nageleefd dan in 2020.	<i>Zie H8 Registratie en monitoring.</i> <i>De nulmeting vindt plaats in 2022</i>
	9	Bij overige branches en activiteiten is in 2024 het naleefgedrag minimaal gelijk aan het naleefgedrag in 2020.	<i>Zie H8 Registratie en monitoring.</i> <i>De nulmeting vindt plaats in 2022</i>
3.2 Bodem	10	Verbetering van het naleefgedrag bij bodemsaneringen Wbb in 2024 ten opzichte van 2020.	<i>Zie H8 Registratie en monitoring.</i> <i>De nulmeting vindt plaats in 2022</i>
	11	Verbetering van het gedrag van de uitvoerder van Bbk-werken in 2024 ten opzichte van 2020.	<i>Zie H8 Registratie en monitoring.</i> <i>De nulmeting vindt plaats in 2022</i>
	12	Inzicht in illegale activiteiten en het risico van niet gemelde bodemwerken en bepalen van de structureel benodigde inzet voor toezicht op niet gemelde bodemwerken in 2021.	<i>Er zijn geen middelen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van een pilot. De inzet van deze pilot maakt ook onderdeel uit van de evaluatie uitvoeringstaken Bbk, zie ook H3 Ontwikkelingen.</i>
3.3 Asbest	13	Verbetering van het gedrag van de uitvoerder van asbestsaneringen in 2024 ten opzichte van 2020.	<i>Zie H8 Registratie en monitoring.</i> <i>De nulmeting vindt plaats in 2022</i>

Bijlage III Informatieplicht naleving kwaliteitscriteria

		Vergunningverlening		Algemeen	Toezicht en handhaving			
F R Y S K	Generieke deskundigheden	2	3	1	4	5	6	7
		Vergunning-verlening bouw en RO	Vergunning-verlening milieu klasse I en II	Case-managen	Toezicht en handh. bouwen en RO	Toezicht en handh. milieu klasse I en II	Toezicht en handh. bodem	Toezicht en handh. Groene wetten
P E I L F 1	Specialistische deskundigheden	2a	3a		4a	5a		
		Provinciale inrichtingen	Klasse III Inrichtingen		Prov. Inrichtingen	Klasse III Inrichtingen		
		Accent 'juridisch'	8	9	10	11	12	
			Behandelen Juridische aspecten vv	Behandelen Juridische aspecten hh	Behandelen Juridische aspecten afwijkingsbesluit	Keten-toezicht	Buitengewone opsporing milieu, welzijn en infrastructuur	
Accent 'bouwen'	13	14	15	16	17			
	Bouw-fysica	Brandveiligheid	Constructieve veiligheid	Bouw-akoestiek	Sloop en asbest			
Accent 'milieu'	18	19	20	21	22	23		
	Afvalwater	Bodem, water en bouwst.	Externe veiligheid	Geluid	Groen en ecologie	Luchtkwaliteit		
Accent 'ruimtelijke ordening'		24	25	26				
		Stedenbouw en inrichting openbare ruimte	Exploitatie en planeconomie	Cultuur-historie				